kontakt

CONA TEZNO
OKT. 2020 | ŠT. 54
www.conatezno.si

ASFALTIRANJE POVEZOVALNE CESTE S-J-3
Novo v Coni Tezno

30 LET "ZELENIH ZGODB"
Osrednji intervju z direktorjem podjetja Menerga

NA VOLJO 10 MILIJARD EVROPSKIH SREDSTEV
Pogovor z mag. Moniko Kirbiš Rojs

LETNIK XIV

AVTODELI
AVTODELI

VIDETI DLJE

Kje je že poletje? Kako je odbrzelo. Bolj kot morje nas dolgoročno objema valovanje vseobsegajoče krize. Sedaj naj bi bili v drugem valu. Korona nas je trajno zaznamovala, pospešeno nam je dala priokus prihodnosti, ki ni nujno neboleča. V zavest se nam je vtisnilo, da naš način življenja ni večen. Postaja ogrožen. Pripeljal nas je, v odnosu do okolja, v družbenih odnosih z velikimi medsebojnimi razvojnimi, socialnimi, kulturnimi, verskimi, političnimi razlikami do meje svoje vzdržnosti. Nadaljevanje dosedanjega pristopa nas vodi v ponavljanje novih trajnostno pogojenih kriz, ki jim v primeru napačnih odgovorov nanje ne bomo več kos. Bomo pristali v anarhiji, v retrogradnem razvoju proti predcivilizacijskemu breznu?

Po svetu so se oblikovala zelo različna dojemanja in pristopi spopadanja s pandemijo. Od malodane zanikanja nevarnosti, ignorance do omejitvenih ukrepov, ki so nepopravljivo ohromili socialno in gospodarsko življenje.

Kako je bilo pri nas? Ob nastopu krize je bil odziv vlade nagel, obsežen. Pustimo ob strani kriticizem, pametovanje za nazaj. Ni dovolj, da se ve za vsak evro, kam je šel, z vidika potrebnega vračanja izposojenega denarja je pomembneje, ali je bil vsak obliž potreben. Socialno-varnostne mreže v državi tako ne morejo poloviti vseh, ki delajo na vseh mogočih področjih dela, v raznih oblikah, statusih zaposlitve. Škoda, ki je posamezni panogi, podjetju, samozaposlenemu povzročena, ni povsod enaka, ponekod celo beležijo rekorde v poslovanju. In so področja, ki jih je treba podpreti na daljši rok, od sektorja turizma do tistih, ki delujejo najbolj prekarno, npr. samostojnih delavcev na področju kulture. Sicer pa sedanja recesija ni najhujše zlo, saj gospodarska rast nam ni prinesla blaginje in višjega standarda, višje kakovosti življenja. Gospodarska rast na račun prekomernega izkoriščanja naravnih virov, sploh eksponentna, uničuje pogoje za življenje, v kali nosi vzroke za krize in jih ne odpravlja.

Po nastopu pandemije so med ljudmi, skupinami, državami na različnih stopnjah nastopili bolj ali manj »dnevi zaprtih vrat«. Upamo, da tovrstne izolacije ne pomenijo novega trenda.

Vsekakor tudi pri nas ni bilo vse odmerjeno pravilno, gotovo predstavljeno s preveč grožnje, prisile, premalo povabila k reševanju skupnih zadev. Če se nerodnosti, napake pri omejitvenih ukrepih jemljejo dobronamerno, ni tragično. Vendar se razumevanje lahko pojavlja le iz družbenih krogov, ki se zavzemajo za toleranco, strpnost in upoštevanje drugačnosti. Žal se je glas le-teh v zadnjih obdobjih preslišal. A nam manjka, ker smo na poti svoje samostojnosti s polarizacijo in širjenjem sovraštva izgubili zaupanje. Delitve na leve in desne, napadi politike na globoko državo ..., kaj nam to danes koristi? In posledica, le kdo še verjame predstavnikom države, lokalnih skupnosti, vplivnežem, ki jim je hujskaštvo, netenje razprtij neke vrste core businessa?

Zaradi pomanjkanja zaupanja se v času krize, potrebe po enotni narodovi odzivnosti pojavljajo številna nasprotna mnenja, teorije zarot, slaboumnosti influencerjev, skratka škoda, ki odmika pozornost pri zagotavljanju varnosti in odgovornem ravnanju vseh za vse.

Kako naprej, bomo krize sploh še premagovali? Ali se bomo znašli predaleč stran od naših želja? Kako preseči sedanje stanje? Ali je kohezija socialnega telesa še sploh mogoča?

Upoštevanje navodil za omilitev širjenja epidemije vsekakor, vendar izhod iz vseh kriz ni nikoli temeljil na poslušnosti uma. Videti je treba dlje in bolje od drugih. V sedanji situaciji je treba pognati investicije v zdravo družbo, pospešiti skrb za zdravje in naše okolje. Že delujoče globalne trende zelene transformacije ponotranjiti. Stara resnica je, da je treba še takšno krizo jemati kot priložnost in ne kot božjo kazen.

Do sedaj se je človeštvo vedno znalo odzvati in je našlo odgovore, nove razvojne dosežke na izzive, za našo prihodnost. Bo tako tudi v prihodnje? Vsekakor.

Žal tudi potrebnega upanja ni nihče vlival. Pa, ko bi se le v naši državi vsaj malo bolj veselili, manj nasprotovali. Ne bi šlo toliko stvari narobe, saj se nam bo še pripetilo, da nas navkljub sedanji vladi v svetu uvrstijo na rdeči seznam.

Gorazd Bende,
direktor PPC Tezno

Maribor, oktober 2020
IZDAJA: ZAVOD PPC TEZNO, Cesta k Tamu 27, 2000 Maribor, www.conatezno.si
Vpisano v razvid medijev pod zaporedno številko 2214
Uredništvo KONTAKTA | Odgovorna urednica: Maja Vintar | Uredništvo: Gorazd Bende, Simona Lobnik Ambrožič, Igor Ambrožič, Mateja Šoštarić
Oblikovanje: Katja Zakelšek | Fotografija na naslovnici: Marko Pigac | Produkcija: EVRA d.o.o. | Tisk: Tiskarna Florjančič | Distribucija: Pošta Slovenije
Sprejem vsebinskih prispevkov in oglasnih sporočil: info@conatezno.si, 02 460 13 00

06
OSREDNJI INTERVJU: MENERGA
30 let ustvarjanja "zelenih zgodb"

10
TRGOFORT
Tam, kjer po lesu diši

16
POŠTNO LOGISTIČNI CENTER MARIBOR
5 milijonov paketnih pošiljk na leto

22
FINANČNI FINIŠ LETA 2020
Trije finančni namigi

24
TAM EUROPE
Doma izdelan stoodstotno električni avtobus

30
VIŠJA PROMETNA ŠOLA
Izobraževanja za najaktualnejše poklice

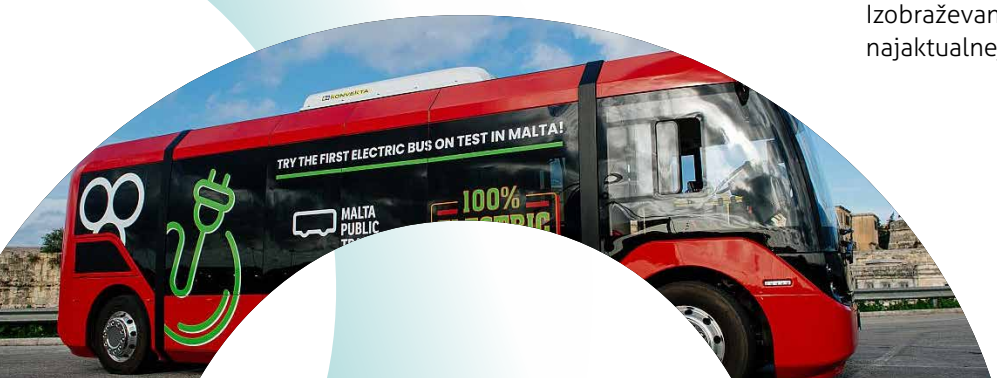

Povezovalna cesta S–J- 3 in zbirna cesta K5 – K8

Te dni z javnim naročilom izbrano podjetje Indrast končuje težko pričakovano gradnjo cestnega odseka S-J-3 – sever na zahodnem robu Cone Tezno. S to cesto so podjetja, ki delujejo ob njej, dobila dostop do glavne prometne žile v Coni. Zgrajenih je 180 metrov ceste z vso pripadajočo komunalno-energetsko infrastrukturo, parkirnimi prostori, površinami za pešce in kolesarje ter priključki do zasebnih zemljišč podjetij, ki stojijo ob tej cesti. Investitor 400 tisoč evrov vrednega projekta (z DDV) je Mestna občina Maribor. Za projekt bo iz kohezijskih razvojnih sredstev v okviru instrumenta Dogovor za razvoj regij pridobila sofinanciranje v predvideni višini 327.869 evrov. Iz tega instrumenta se v okviru prednostne naložbe 3.1 sofinancirajo naložbe v t. i. ekonomsko-poslovno infrastrukturo v ekonomsko-poslovnih conah. V okviru kohezijskih sredstev 75 % za financiranje upravičenih stroškov prispeva Evropski sklad za regionalni razvoj, 25 % pa proračun države. T. i. neupravičeni stroški, v tem primeru DDV, se krijejo iz proračuna Mestne občine Maribor.

Druga naložba v Coni Tezno, za katero Mestna občina Maribor pričakuje sofinanciranje iz istega vira, je zbirna cesta K5–K8. V septembru je bila na Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo oddana vloga za pridobitev sofinanciranja naložbe.

Načrtovana naložba zajema gradnjo I. etape zbirne ceste K5–K8 dolžine 240 m z vso komunalno-energetsko infrastrukturo in površinami za pešce ter usposobitev zemljišč vzdolž ceste za prodajo zainteresiranim malim in srednjim podjetjem (MSP) za gradnjo poslovnih, proizvodnih ali skladiščnih objektov. Mestna občina Maribor ima na tem delu Cone Tezno v lasti več kot 4,6 ha gradbenih zemljišč, ki pa niso dostopna, ker na območju ni nobene ceste, in ker ni komunalno-energetske infrastrukture, tudi niso primerna za prodajo in gradnjo. Poleg tega je skoraj na celotnem obravnavanem območju nakopičenih več deset tisoč ton različnega odpadnega materiala.

Mestna občina Maribor bo z načrtovano naložbo zagotovila osnovne pogoje za aktiviranje praznih gradbenih zemljišč in s tem pridobila nove uporabne površine za poslovne dejavnosti, ki jih bo po tržnih cenah prodala zainteresiranim MSP. S tem bo prispevala k razvoju gospodarstva v mestu in regiji ter k boljši izkoriščenosti namenskega prostora za industrijo v Coni Tezno in mestu. Hkrati bo omogočila tudi širitev Cone Tezno na doslej prazno, neizkoriščeno območje južno od osrednje prometne povezave v Coni, Perhavčeve ulice.

Po načrtih se bo naložba izvajala v letih 2020 in 2021. Ocenjena vrednost projekta z DDV pa je slabih 1.6 milijona evrov.

Mariborski Cimos zapira vrata tovarne.

150 zaposlenim odpravnina ali prezaposlitev. Več sledi.

Rubriko ureja: M. V.

30 LET USTVARJANJA "ZELENIH ZGODB"

Pogovarjali smo se z Danijelom Muršičem, direktorjem podjetja Menerga

Piše: Maja Vintar

Menerga Maribor je v juniju 2020 praznovala 30 let svojega obstoja na področju energetsko učinkovite klimatizacije, prezračevanja, ogrevanja in hlajenja v velikih stavbah.

menerga
a systemair company

Veliko se usmerjamo v tuje trge. Več kot 50 odstotkov svojih poslovnih prihodkov pridelamo v tujini.

Gre za visoko tehnološko inženiring podjetje. V novogradnjah in obstoječih zgradbah poskrbijo za zmanjševanje porabe energije in potrebe po energiji. Na enem mestu zagotavljajo – investitorjem, projektantom in arhitektom – vse za energetsko optimizacijo zgradb.

Kot pravi **direktor podjetja Menerga, Danijel Muršič,** je bila na začetku ideja, ki je zaupala v znanje strojništva, razumevanje fizikalnih procesov in navdih visokega prihranka energije. Porajala se je ideja, da lahko z energetsko učinkovitimi klimatskimi napravami in digitalno regulacijo poskrbijo za visoko stopnjo energetske učinkovitosti stavbe, ki bo nižala nepotreben izpust CO_2 in pripomogla k zmanjšanju globalnega segrevanja. Muršič se spominja začetkov poklicne poti: »*Bil sem projektant, zaposlen v podjetju Projekt Maribor. Tam sem se imel možnost veliko ukvarjati z energijo in že takrat se mi je posvetilo, da bi bilo primerno za objekte porabiti čim manj energije. Začelo se je preprosto tako, da sem pri zahtevnejših projektih, kjer sem bil udeležen, imel možnost izbrati ali pa vsaj v takratnem času poiskati energetsko čim bolj učinkovito opremo in to se mi je tudi posrečilo. Pri nekaterih naprednih projektih sem prišel do proizvajalcev iz Nemčije in Švice ter že takrat začel z njimi poglobljeno sodelovanje, predvsem v smislu razjasnjevanja pojmov. Zelena energija je bila takrat še nekako zakrita. Ta pojem še ni obstajal. Bilo pa je logično, da če porabiš na objektu manj energije, je manj obremenjevanja okolja in to me je od nekdaj vodilo.*«

Podjetje Menerga je postalo sinonim za visokoenergetsko učinkovitost zgradb. Številnim ambicioznim naročnikom pomaga ustvariti stavbe, ki za svoje obratovanje porabijo minimalno količino energije in so izjemno prijazne okolju.

»*Projektiranje je vedno tisti ključni korak do energetsko učinkovite zgradbe. Zaradi tega osvojenih znanj nismo nikoli opustili. Znanje seveda samo še nadgrajujemo. Da smo lahko tisto, kar je bilo natančno sprojektirano, oskrbeli še na objektu, smo pristopili k dobavi opreme. Ker pa vsak stroj potrebuje vzdrževanje, smo se lotili tudi servisiranja. Naše delo vodi predvsem v priprave energetskih konceptov. Razvoj, ki ga temeljimo naprej, gre v smeri energetsko samooskrbnih zgradb, ki bi jih radi zgradili na celotnem področju EU ali bili kako drugače*

Ljudje so globalno začeli verjeti, da je edina trajnostna prihodnost zelena prihodnost. Pot do nje so zelene energetske inovacije. S temi pa imamo že 30 let izkušenj. Najboljše je še pred nami!

prisotni v čim več projektih.«

Danijel Muršič kot razlog za delovanje v segmentu zelene gradnje navaja dejstvo, da se več kot 40 odstotkov vse energije na svetu porabi ravno za stavbe. To pa pomeni, da je to področje, ki ga je treba resno pokriti. *»Veliko se usmerjamo na tuje trge. Menerga Slovenija s svojimi izdelki in storitvami dejavno pokriva regijo Adriatic, kamor spadajo Slovenija, Hrvaška, Srbija, Bosna in Hercegovina, Črna gora, Kosovo in Severna Makedonija. V zadnjem času smo prisotni tudi na trgu Avstrije in Grčije. Počasi se prebijamo v Švico. Več kot 50 odstotkov svojih poslovnih prihodkov pridelamo v tujini. Pripravimo veliko tehnične dokumentacije, pri čemer sodelujemo tudi z domačimi fakultetami, pa tudi s fakultetami iz Hrvaške in Avstrije.«*

Projekti podjetja dokazujejo, da trajnosten razvoj zgradb in človeško udobje lahko hodita z roko v roki. Direktor podjetja nam pojasni, kakšne kupce si želijo: *»Naše stranke so predvsem podjetja in javne institucije, kjer so ljudje z zavedanjem o pomembnosti učinkovite rabe energije. Ljudje, ki razumejo, kam gre Evropa. Do leta 2050 naj bi bili v zgradbah povsem zeleni. Med strankami skušamo poiskati tiste zavedne ljudi, ki se zavzemajo za iste cilje kot mi. Naša naloga pa je, da njihove projekte izpeljemo tako, da bodo nizko ogljični in da na koncu njihove zgradbe porabijo čim manj energije. Usmerjamo pa se tudi naprej. Trudimo se, da energijo, ki jo investitorji potrebujejo, pridobijo iz obnovljivih virov energije. Naši cilji so v resnici narediti energetsko samooskrbne zgradbe. Kar nekaj takih smo že naredili. To pomeni, da zgradbe vso energijo, ki jo potrebujejo za svoje delovanje, pridobijo iz obnovljivih virov energije, in to je največkrat pasivna solarna energija kot pogonska energija. Medtem, ko je sam energent plitva geotermalna energija.«*

V 30 letih delovanja so izvedli več kot 700 projektov in poželi kar nekaj vidnih uspehov. Na katere so najbolj ponosni? *»Največje uradno priznanje, ki smo ga dobili, so bile nagrade Green Building Award Evropske komisije. Za najučinkovitejšo stavbo v Evropi smo za svojo poslovno stavbo prejeli GreenBuilding Award 2008. Nagrado Green Building Award 2011 smo dobili za Poslovno-trgovski objekt AB Pesnica (Mercator). Veseli pa smo, da so tudi drugi partnerji, ki so delali z našo opremo oziroma, za katere smo mi izvajali projekte in jim svetovali, dobili te prestižne nagrade, seveda v drugih letih. Mislim, da smo najbolj ponosni na to, da smo v sedanjem času zgradili prve energetsko samooskrbne zgradbe. Relativno velike, več kot 10.000 m². V velik ponos nam je tudi to, da imamo lastno proizvodnjo hibridnih toplotnih črpalk in hladilnih energentov,«* pojasnjuje direktor Danijel Muršič.

Podjetje predstavljajo ljudje in do 30. obletnice so prišli tako, da so s skupno osredotočenostjo sledili zastavljeni misiji podjetja.

Poslovna zgradba Menerga je energetsko učinkovita zelena zgradba in je dokaz optimalne fuzije arhitekturne izpiljenosti, gradbeno-fizikalne dovršenosti in optimalne energetske zasnove. Cilj takšnega – celostnega – pristopa je najvišja možna prijaznost do okolja oziroma minimalno onesnaževanje. Muršič nam razloži, v čem je bila posebnost gradnje: *»Naša stavba, ki smo jo predali v uporabo leta 2004, je narejena z načeli, ki so 'preprosto' ponovljivi. Odlikuje jo termična aktivna betonska konstrukcija. To se zelo pozna v poletnem času, ko te betonske mase hladimo s pomočjo pasivne hladilne energije. V zimskem času pa potem z nizko temperaturno energijo, tam okrog 30 °C, segrevamo zgradbo. To zadostuje za pokrivanje več kot 70 odstotkov vseh toplotnih potreb stavbe. Veseli smo, da si je zgradbo ogledalo že na stotine ljudi, tudi veliko projektantov. Že kar nekajkrat so poskušali*

Končna želja je, da bo teh zgradb več oziroma da bomo ljudem, ki se ukvarjajo z gradnjo in vsem tistim, ki so v gradnjo vključeni, pokazali, da je to zares mogoče.

vsaj nekaj podrobnosti naše zgradbe uporabiti tudi drugje. Z veseljem pokažemo svoje delo in verjamem, da bo to posameznikov prineslo neke nove poglede v njihovo investicijo.«

Vedno bolj poudarjamo pomen zelenega gospodarstva in varčevanja z energijo. Zanimalo nas je, kje je danes na tem področju Slovenija v primerjavi s sodobnim razvitim svetom in kakšni izzivi so še pred nami, da se tudi mi začnemo pomembnosti tega bolj zavedati? Muršič odgovarja: *»Če izhajamo iz svojega podjetja, je Slovenija glede na znanje na ravni drugih držav, zelo napredna. Vendar je to veliko premalo, če politika ne razume, in mislim, da v Sloveniji trenutno ne razume prav, da je javno gradnjo treba usmeriti v energetsko samooskrbnost. Nimamo tehničnih težav, vendar imamo težave v razumevanju politične strukture, ki gradnjo javnih objektov usmerja. Varčevanje z energijo je vsekakor smiselna zadeva, z dokazom, da lahko s pomočjo plitve geotermalne energije in s pomočjo solarne energije in fotovoltaike zgradbe v celoti oskrbimo s potrebnimi energenti. To je izjemen korak, ki pa se ga v bistvu zaveda izjemno malo ljudi. Pozitivno pa je to, da je vse to že narejeno ter da lahko to pokažemo in dokažemo.«*

Postavlja se vprašanje, ali je naše tržišče že toliko razvito, zavedno, da več vloži v energetsko varčno stavbo, pa naj bo za bivalne ali delovne prostore. Smo že pripravljeni vložiti več, ali je to samo še primer posameznikov, neka 'modna muha'? Direktor Menerge je zmeren optimist: *»Slovenija je s tem, ko prihajajo na odgovornejša mesta vse mlajši ljudje, v položaju, da lahko odloča v smeri energetsko učinkovitih rešitev in zelenega gospodarstva. Vendar je ta postopek še zelo počasen. Težava je v tem, da se ne zavedamo in tukaj še enkrat poudarjam, da se politična struktura ne zaveda, da je treba usmerjati, da je treba dati stimulacije, kljub temu da nekatere že obstajajo, kar je pohvalno. Predvsem je treba to ustoličiti in definirati v javnem sektorju. Zasebni sektor pa v primeru, da ne bi gradil energetsko učinkovito, ne more dobiti gradbenega dovoljenja.«*

S svojim strokovnim delom so prisotni v Coni Tezno in med njenimi podjetji. Kaj bi bilo treba narediti za višjo raven zavedanja o pomembnosti varčevanja z energijo v Coni? Muršič se najprej pošali: *»Kovačeva kobila je vedno bosa in ta rek mi večkrat pride na misel, ko pomislim na cono. Žal je v tem smislu tudi Cona Tezno 'kovačeva kobila'. Z znanjem, ki ga imamo v coni, in dobrimi podjetji. Težko rečem, zakaj se miselnost ne razširi. Morda je to izziv za vse. Seveda smo zainteresirani, da se najdemo s podjetji iz Cone. Če ne drugače, na skupnih delavnicah ali pa preprostih predstavitvah, kjer bomo z veseljem pomagali odgovoriti tudi na vprašanja in dvome. Morda tudi za segment, ki je hitreje uresničljiv – varčevanje z energijo s pomočjo pametne regulacije. Tudi to je velik del našega poslovnega predmeta in ravno s pametno digitalno regulacijo se da prihraniti velik del energije. Sodobni razvoj pa je pripeljal tudi tako daleč, da je digitalna regulacija mogoča na daljavo. Veliko sporočilnosti je v tej programski opremi, kar jo dela zelo uporabno. V zadnjem času imamo tudi veliko webinarjev, ki jih izvajamo skupaj z Inženirsko zbornico Slovenije. Med drugim velikokrat govorimo o prezračevanju industrijskih hal, kar je zagotovo zanimiva tema za podjetja znotraj Cone Tezno. Smo pa v naši poslovni coni, že nekaj let nazaj, naredili za podjetje Starkom, s pomočjo berlinskega podjetja, celotni krmiljenje dveh velikih prezračevalnih naprav, ki imata vgrajen tudi regeneracijski regulator in dodatne filtre za odveden zrak iz varilnih avtomatov. Gre za velik sistem, ki ga tudi vzdržujemo in to je pomembna referenca Menerginega znanja.«*

Danijel Muršič zase pravi, da rad živi in deluje v našem mestu: *»Če ne bi bil patriot, ne bi ostal v Mariboru. Mestu Maribor manjka resno zavedanje trenutnega stanja. Mogoče tudi to, da prepozna podjetja, kot je Menerga, ki se ukvarja z energijo in ugodjem človeka v njegovem bivalnem in delovnem okolju. Mesto naj poskuša ta podjetja vtkati v svoje odločitve in gradbene načrte. Veliko imamo javnih zgradb, ki se gradijo na različne načine. Povzeti je treba ideje o gradnji z varčno rabo energije in razmišljati v smeri zelene gradnje. Pogrešam ta razmislek. Mi pri Menergi smo zelo odprti in želimo svoje znanje pokazati, ker vemo, da je to edina pot naprej. V mestu imamo kar nekaj objektov s tovrstno gradnjo. Menim, da imamo tukaj mali učni poligon za srednje, visoke šole in tudi za univerzo in fakultete. Potenciala imamo veliko, samo verjeti moramo v to in vztrajati. Nekdo mora usmeriti in reči, 'mi gremo po poti energetske učinkovitosti', in potem smo mi pravi partner za sodelovanje.«*

TAM, KJER PO LESU DIŠI

Piše: M. Š.

TRGOFORT

Oče današnje direktorice podjetja Gabrijele Fekonja, Mladen Fekonja, je od takratnega TAM-a na začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja najel prostore, odkupil obstoječe stroje za obdelavo lesa in ustanovil podjetje. Začeli so s proizvodnjo lesene in kovinske embalaže: palet, podstavkov in podobnih izdelkov. Podjetje danes zaposluje 30 ljudi in ima dve dejavnosti: lesno in kovinsko.

Prvi izdelki, ki so jih ponudili trgu, so bile lesene palete in podstavki za motorje, vse za takratni TAM. Imeli so tudi manjšo ključavničarsko delavnico, kjer so sprva popravljali kovinske palete EURO box. Po dokončnem propadu TAM-a leta 1996 so ostali brez glavnega kupca. Podjetje se je prilagodilo novim razmeram in investiralo v nekaj večjih lesno-obdelovalnih strojev. *»Kot prvo malo podjetje v Sloveniji smo leta 2005 registrirali svoj obrat za toplotno obdelavo lesa po mednarodnem standardu ISPM15, kar nam je prineslo konkurenčno prednost,«* pove **Gabrijela Fekonja.** Takrat so se intenzivno začeli usmerjati v izdelavo velikih lesenih zabojev za ladijski in letalski transport strojev in naprav ter pakiranja v aluminijaste in termo-skrčljive folije. To je danes glavnina lesne proizvodnje v podjetju, s čimer so si v naslednjih letih delovanja ustvarili dobro ime na področju težke transportne embalaže in pakiranj.

V letu 2010 so uresničili svoje sanje in se vselili v lasten, nov objekt, kjer so tudi danes. Leta 2014 so sklenili dolgoročno partnerstvo z mednarodno uglednim podjetjem in začeli intenzivno vlagati tudi v dotedanji kovinsko-ključavničarski del proizvodnje. Danes tam izdelujejo kovinske priprave, zvarjence in

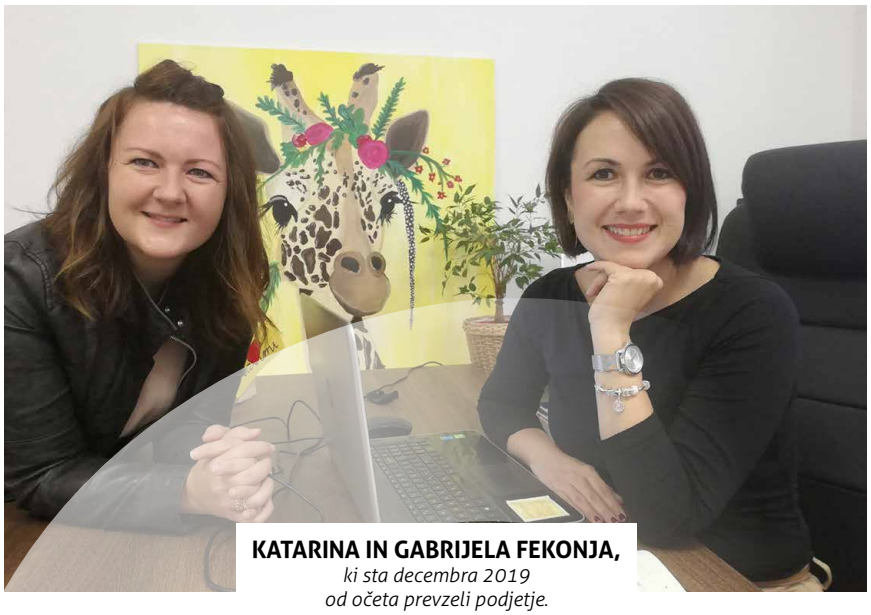

KATARINA IN GABRIJELA FEKONJA,
ki sta decembra 2019 od očeta prevzeli podjetje.

LESENI ZABOJ
za ladijski prevoz težkih ali velikih izdelkov.

podeste, od ideje do izvedbe. Zaradi povečanja konkurenčnosti so v letu 2018 kupili CNC-laserski rezalnik pločevine do formata 2500 x 4000 mm in do debeline 25 mm ter kasneje še CNC za upogibanje pločevine. Že več let imajo certificirano varilsko proizvodnjo, od letos tudi certificirani laserski razrez. Zaradi širitve so se konec leta 2019 odločili za gradnjo dodatne proizvodne hale in se vanjo vselili v marcu 2020. Tako imajo danes 2100 m² zaprtih proizvodnih delavnic.

PRENOS NA DRUGO GENERACIJO

Trgofort d. o. o. se bliža 30. obletnici svojega delovanja. Direktorica nam razloži: *»Podjetje sva prevzeli in ga vodiva sestri Gabrijela in Katarina Fekonja. Prenos v naslednjo generacijo je bil obojestranska želja in skoraj triletni proces. S postopnim predajanjem in stopnjevanjem odgovornosti z očeta na naju, tako da na koncu ni bilo neznank, zadeve so stekle gladko. Pa vendar je bil tisti dan lanskega leta predvsem čustven – z enim formalnim podpisom pri notarju nama je oče prepustil vse: lastništvo in vodenje oziroma skoraj 30 let svojega življenjskega dela. Ne vmešava se v najine poslovne odločitve in tega so zmožni le redki. Trgofort za sestro in zame ni le služba, ampak je del naju, že od otroških let. Kot deklicama se nama je zdelo imenitno, ko sva lahko lepili znamke na ovojnice ali fotokopirali dokumente. No, z leti pa so prišle povsem drugačne naloge.«*

PRI NOVIH SODELAVCIH IŠČEJO PROŽNO RAZMIŠLJANJE

V podjetju stremijo k temu, da zaposlenim nudijo prijetno in urejeno okolje, v katerem se bodo dobro počutili in delali. *»Lokacija znotraj Cone nam je zelo domača. Sedaj, ko bo v dobršni meri urejena tudi cestna infrastruktura v našem koncu, bo poslovanje še prijetneje, tako za vse zaposlene kakor tudi za obiskovalce,« pove Gabrijela in doda: »Tam, kjer je brezposelnost majhna, sta tudi razvoj in kakovost življenja večja. Vse gre z roko v roki in industrijske cone vidim kot iztočnice, bistvo, ki vpliva na vse omenjeno.«*

KOVINSKA PRIPRAVA
za varjenje, napenjanje in druge obdelave kovinskih sklopov.

Občasno se spoprijemajo tudi s pomanjkanjem kadrov. Pri prihodnjih sodelavcih iščejo predvsem zagnanost in čim širši nabor znanj in spretnosti, kot pravi Fekonja. Njihova proizvodnja ni serijska, saj so izdelki v večini primerov projektni v enkratni izvedbi ter zahtevajo veliko mero samostojnosti in nemalokrat tudi iznajdljivosti.

LES KOT GRADBENI MATERIAL

Fekonja pojasnjuje: *»Kupujemo samo preverjen les – zdravo, slovensko hlodovino. Razžaganega damo v sušilnico, kjer ga obdelamo izključno z vodno paro, brez kemikalij, da uničimo morebitne zajedavce. Obrezline, ki nastajajo pri žaganju hlodovine, odkupuje dobavitelj in gredo v nadaljnjo predelavo za različne namene. Naš končni izdelek je mogoče po končni uporabi reciklirati v lesene plošče. Pri nas imamo slogan, da smo "Tam, kjer po lesu diši".«*

UTEČENA EKIPA JE KLJUČNA

Podjetje je tudi v času koronavirusa ves čas nemoteno obratovalo. *»Uvedli smo interne ukrepe za preprečevanje možnosti okužb in moram pohvaliti celoten kolektiv, ki jih dosledno upošteva,«* je zadovoljna Gabrijela. Verjamejo, da je obojestransko zadovoljstvo vodstva in zaposlenih eden izmed ključev uspeha.

V podjetju imajo kar nekaj načrtov o dodatni širitvi in krepitvi strojnega parka. Načrtujejo tudi nadgradnjo svojih kovinskih izdelkov – priprav z določenimi komponentami, kar jim bo povečalo uporabnost in tržno vrednost. Načrtujejo še pridobitev dodatnih certifikatov na kovinskem in lesnem delu za dodatne priložnosti, ki jih ponu-jata domači in tuji trg.

BREZ PODPORE DRUŽINE NE BI ŠLO

»Naj se sliši še tako klišejsko, vendar brez podpore družine ne bi šlo. Z dobro organizacijo se da izpeljati marsikaj, ne rečem pa, da vse. Na koncu smo vsi samo ljudje, s svojimi boljšimi in tudi manj dobrimi dnevi. O tem se premalo govori, saj takoj izpadeš slabič. Koristno je imeti kak konjiček, ki te sprošča in lahko za nekaj časa preusmeriš misli in si napolniš baterije,« zatrjuje Gabrijela.

Dobrodelna prireditev

Zbranih dobrih 5.000 tisoč evrov za socialno ogrožene športnike

V Športnem centru Barada so v soboto, 5. septembra, pripravili že četrto dobrodelno prireditev, katere izkupiček gre v sklad Fundacije za šport in na ta način pomagajo socialno ogroženim nadarjenim mladim športnikom. Že šest let je Fundacija za podporo športnikom iz socialno šibkih okolij projekt Olimpijskega komiteja Slovenije – Združenja športnih zvez. 116 slovenskih športnic in športnikov prejema darovana sredstva. Veliko število jih prihaja ravno iz štajerske regije.

Tokrat je dobrih šest ur dolg dobrodelni trening s šampioni privabil kar nekaj znanih imen borilnih veščin in druge športnike ter posameznike, ki so tako imeli priložnost opazovati mojstre tekvondoja, kikboksa, juda in boksa pri treningu. S svojimi vzorniki so se lahko tudi pomerili. Vsi obiskovalci pa so spoznali temeljne prvine omenjenih športov.

Športnikom in njihovim staršem lahko pomagate tudi vi. Svoj prispevek za pomoč lahko nakažete na račun Fundacije za podporo športnikom iz socialno šibkih okolij SI56 0310 0100 3083 21.

Zaživela »drive in« vstopna točka v Novi vasi

V Novi vasi je ob zdravstveni postaji zaživela nova vstopna točka, namenjena bolnikom, pri katerih se lahko pojavi sum na okužbo s koronavirusom ter živijo na območju Mestne občine Maribor, sosednjih občin in občin z območja Lenarta in Slovenske Bistrice. ZD dr. Adolfa Drolca Maribor je namestil štiri bivalnike in uvedel tudi t. i. "drive in" sistem za odvzem brisa kar iz avtomobila.

Na lokaciji Zdravstvene postaje Tezno bo še vedno delovala vstopna točka za pediatrijo, zobozdravstvo in ginekologijo. Do 18. septembra so na Teznem testirali 13.014 ljudi, od teh je bilo 359 oseb pozitivnih.

Še vedno pa velja, da bolnik, ki ima sum na okužbo, ne prihaja sam na točko, temveč najprej pokliče svojega osebnega zdravnika in počaka na nadaljnja navodila.

Pomemben dan za dijake in učitelje SEŠG

Obisk srednješolcev v Coni Tezno

15. septembra so Cono Tezno obiskali dijaki in profesorji Srednje ekonomske šole in gimnazije Maribor, in sicer v okviru projekta SPIRIT Slovenija, ki podpira izvedbo dejavnosti s področja spodbujanja ustvarjalnosti, inovativnosti in podjetnosti v osnovnih in srednjih šolah v šolskem letu 2020/2021 (JP MLADI 2020/2021). Projekt podpira tudi Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo.

Ob delovnem utripu vsakdanjika v Coni Tezno in ogledu podzemlja, so spoznali tudi zgodbe in delo dveh direktorjev, Luke Slaniča, direktorja in lastnika podjetja Potenca d. o. o. in Roberta Kolerja, direktorja podjetja Vamar d. o. o. Mag. Maja Urlep, profesorica ekonomije, je takole opisala njihov obisk: »*Spoznati mladega podjetnika, ki dokazuje, da se v Sloveniji da uspeti s predanostjo, delavnostjo, iznajdljivostjo in pogumom. Spoznati prekaljenega direktorja/predavatelja, ki s svojo osebnostjo nazorno pokaže, kakšen je dober, samozavesten vodja, ki drži niti za več kot 100 ljudi v svojih rokah, je izjemna priložnost, ki smo je bili deležni.*« Dijaki so s strani direktorjev dobili tudi dva praktična izziva, s katerima se bodo spopadali pri pouku.

Rubriko ureja: Maja Vintar

Gradnja podvoza Ledina

10 MIO. EUR VREDEN PROJEKT BI NAJ BIL KONČAN LETA 2023

Piše: M. V.

Mestna občina Maribor in Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo sta že jeseni 2018 podpisali sporazum o izgradnji novega podvoza, Ministrstvo za okolje in prostor je projekt letos junija uvrstilo še na seznam 187 državnih intervencij, ki naj bi pospešile izhod iz krize po epidemiji Covida-19.

Težko pričakovani projekt ureditve podvoza pod železniško progo se je vendarle začel odvijati hitreje.

Groba ocenjena vrednost investicije znaša 10 milijonov evrov, natančnejša ocena bo znana po izdelavi projektne in dopolnitvi investicijske dokumentacije. Skladno s podpisanim sporazumom med Mestno občino Maribor in Direkcijo RS za infrastrukturo je predvideno sofinanciranje investicije s strani Direkcije RS za infrastrukturo v višini 60 % in MO Maribor v višini 40 %.

Kot so sporočili iz Direkcije, je trenutno v teku javno naročilo »Izdelava projektne dokumentacije za izvedbo podvoza Ledina in novega železniškega postajališča Ledina na glavni železniški progi št. 30 Zidani most–Šentilj–d. m.«. Rok za izdelavo projektne dokumentacije je 10 mesecev od uvedbe v delo.

Če bodo zagotovljena sredstva, bo javni razpis za izvedbo gradbenih del objavljen po pridobljenem pravnomočnem gradbenem dovoljenju, predvidoma v drugi polovici leta 2021.

Projekt zajema gradnjo 512 metrov dolgega manjkajočega odseka ceste Ledina z novim podvozom pod glavno železniško progo št. 30 Zidani Most–Šentilj–d. m. s pripadajočo infrastrukturo (kanalizacija, vodovod, javna razsvetljava, plinovod, kabelske in telekomunikacijske povezave, elektro povezave ...) in gradnjo novega železniškega postajališča Ledina. Ker obstoječi podvoz nima ustreznih elementov za promet, bo na lokaciji obstoječega podvoza zgrajen nov podvoz z vsemi tehničnimi lastnostmi za normalno odvijanje prometa za vsa motorna vozila, kolesarje in pešce.

V Mestni občini Maribor s tem delajo pomembne korake za ureditev prometa. *»Ureditev železniške proge in z njo novega postajališča na Ledini bo velika pridobitev za območje Bohove in Teznega. Zaradi velike koncentracije gospodarskih subjektov v Coni Tezno na eni strani in trgovskih centrov na drugi strani, v Bohovi, imamo na tem območju veliko dnevnih delovnih migracij z vseh strani. Ob tem pa vzpostavitev vlakovnega postajališča na obrobju mesta odpira tudi možnost za ureditev parkirišča P+R in s tem vstopno točko za nadaljevanje poti z vlakom v središče Maribora. Če vemo, da se ta proga nadaljuje proti 'železniškemu trikotniku' ob Europarku, kamor bo predvidoma prestavljeno postajališče Tezno in ki ga vidimo kot prihodnje mobilnostno vozlišče, lahko rečemo, da v Mariboru delamo pomembne korake k dostopnejšemu ter potniku in okolju prijaznemu javnemu potniškemu prometu. Ko govorimo o obnovi železniške proge na Ledini, pa moramo vedeti, da bomo – v investitorstvu Mestne občine Maribor – pridobili tudi nov podvoz, tako da bo cestni promet na tem zelo obremenjenem odseku končno pretočen in varen,«* so sporočili iz Mestne občine Maribor.

IZBOLJŠUJEJO USTNO ZDRAVJE

Piše: M. Š.

flegis Zdrav nasmeh je uspeh!

V podjetju Flegis d. o. o., katerega začetki segajo v leto 1991, so se hitro po ustanovitvi usmerili izključno v prodajo izdelkov za ustno higieno.

Podjetje ima sedež znotraj Cone Tezno in danes zaposluje 21 ljudi. Ukvarjajo se z distribucijo izdelkov blagovnih znamk Curaprox, Jordan, Philips Sonicare, Bluem, Proxy Soft. Največji delež med temi (93 %) predstavlja promet z izdelki blagovne znamke Curaprox, katerih proizvajalec, podjetje Curaden AG, je od leta 2016 tudi stoodstotni lastnik podjetja.

Naša sogovornica je bila **direktorica podjetja Tadeja Osvald.**

Podjetje Flegis d. o. o. ima v lasti hčerinski podjetji na Hrvaškem in v Srbiji, izdelke svojega prodajnega programa pa izvaža tudi v Bosno in Hercegovino, Severno Makedonijo, Črno goro in na Kosovo. Z vsemi lokalnimi distributerji dejavno sodeluje pri utrjevanju položaja blagovnih znamk na posameznem tržišču. *»Največji delež prodaje podjetja predstavlja veleprodaja, v zadnjem letu se bistveno krepi tudi spletna prodaja – delno zaradi epidemiološke situacije in spremenjenih nakupovalnih navad kupcev, delno pa tudi zato, ker je podjetje Flegis d. o. o., po vabilu lastnika, postalo točka za logistični del spletne prodaje za druge države EU,«* pojasnjuje Tadeja Osvald.

Osvaldova verjame, da morajo v podjetju veliko pozornosti nameniti trajnosti delovanja, etičnosti poslovanja in stalno razvijati komunikacijo s strankami in strokovnjaki.

TADEJA OSVALD, *direktorica podjetja Flegis d. o. o.*

V podjetju bodo v prihodnje zelo aktivno razvijali tudi program izobraževanja za zaposlene v različnih organizacijah.

Od skupno 21 zaposlenih je pet zaposlenih stalno prisotnih na terenu, kjer obiskujejo zobne ordinacije in lekarne. Lokacija v Coni Tezno je za njihovo podjetje primerna predvsem zaradi logističnih procesov, saj je enostavno dostopna za vse vrste transportnih vozil, ki dostavljajo ali odvažajo njihove izdelke, dodatna prednost je tudi bližina hitre ceste. Lokacija jim odpira tudi možnosti sodelovanja s podjetji, ki so prav tako znotraj Cone Tezno.

KOMUNIKACIJA IN ODGOVORNOST

Fluktuacija kadrov je, ob stalnem razvoju, izredno majhna in zaposleni se redno vključujejo v izobraževalne programe. V individualnih razvojnih načrtih se lahko odločijo za programe, ki so vezani na njihovo področje dela in so usklajeni s posameznikovimi individualnimi interesi. Tadeja Osvald pove: *»Večkrat sodelujemo v programih za razvoj celotne skupine zaposlenih, saj vsi v odnosu do naših strank predstavljamo podjetje. Fokusi pri izobraževanjih so vezani na komunikacijo (interna, s strankami) in odgovornost (do sebe, sodelavcev, svojega dela). Pri morebitnih novih sodelavcih vedno pričakujemo predanost delu, strast do tega, kar počnemo, in kaj želimo nuditi svojim strankam – ne glede na delovno mesto, kjer se posameznik zaposli.«*

OSREDOTOČENI NA SPLET IN IZOBRAŽEVANJE

Direktorica opisuje načrte podjetja: *»Kot že omenjeno, po vabilu našega lastnika vzpostavljamo spletno prodajo za več držav EU. Do konca tega leta bomo spletna naročila predvidoma dostavljali v 12 držav, v naslednjem letu pa ta obseg še razširili. Ob prodaji in logistiki je izjemno pomemben del naših dejavnosti izobraževanje. Izvajamo izobraževanja za strokovno javnost (zobozdravnike, ustne higienike, druge zaposlene v zobni ordinaciji), kjer smo v večstopenjskem sistemu* ***iTOP (individualni trening oralne preventive)*** *dejavni že več kot deset let in ga zelo dobro pozna več kot polovica slovenskih ordinacij. V okviru programa '****Zobni alarm'*** *ob sodelovanju z zaposlenimi v zobni preventivi in drugimi sodelavci izobražujemo otroke v vrtcih, šolah in druge končne uporabnike izdelkov – na različnih dogodkih, na spletu. Z vsakim treningom, ki ga izvedemo, želimo ljudem pomagati, da ohranijo lastne zobe do konca življenja.«*

V prihodnje bodo zelo dejavno razvijali tudi program izobraževanja za zaposlene v različnih organizacijah. Gre za program, ki ga organizacije lahko dodajo v svoj **program za promocijo zdravja na delovnem mestu** ter vključuje teoretično in zelo praktično izobraževanje zaposlenih, kjer slednji prejmejo pripomočke, ki jih v praktičnem delu tudi uporabijo. Izvedbo tega programa brez težav prilagodijo trenutni situaciji s Covidom-19.

»Pri vseh teh vrstah izobraževanj nas zelo veselijo pozitivne povratne informacije, ki jih dobivamo praktično na slehernem dogodku in pri vsaki ciljni skupini. Ljudje želijo napredovati na področju ustnega zdravja in se vedno bolj zavedajo, da je le-to zelo povezano s splošnim zdravjem posameznika,« je zadovoljna Tadeja Osvald.

OSTATI ODGOVORNI IN POZITIVNI

Epidemiološka situacija je podjetje sicer prisilila v nekaj prilagoditev, kljub temu pa Osvaldova ugotavlja: *»Lepo je videti, da imamo zelo zveste kupce, saj se nismo srečevali z velikim upadom obsega poslovanja, očitno pa je, da je tudi pri prodaji izdelkov za ustno higieno vedno več kupcev usmerjenih na splet. Na terenu se sproti prilagajamo pričakovanjem svojih strank, seveda pa so zdaj že običajni higienski ukrepi tudi del našega poslovnega vsakdanjika. Osebno sem mnenja, da se moramo s trenutno situacijo naučiti živeti, pri tem paziti nase in na svoje bližnje – sodelavce in družino. Življenje in poslovanje lahko relativno normalno teče naprej. Ostati moramo odgovorni in pozitivni.«*

Osvaldova verjame, da morajo v podjetju veliko pozornosti nameniti trajnosti delovanja, etičnosti poslovanja in stalno razvijati komunikacijo s strankami, posebno pozornost pa bodo tudi v prihodnje namenili negovanju vzajemno koristnih odnosov s strokovnjaki za ustno zdravje.

ŽIVETI TUKAJ IN ZDAJ

Kako pa direktorica podjetja Tadeja Osvald usklajuje poslovno in družinsko življenje: *»Zavedam se, da lahko stres zelo negativno vpliva na vsakogar, ki čuti odgovornost do zaposlenih, podjetja, otrok, partnerja in takrat je doseganje dobrih poslovnih rezultatov zelo težavno. Osebno imam na tem področju še kar nekaj izzivov. Ob dveh majhnih fantih (tri leta in eno leto), službi, ki jo s strastjo in predanostjo opravljam, ter dejstvu, da vedno znova najdem kakšno temo, ki jo moram podrobno spoznati, raziskati, študirati ..., ima dan vedno premalo ur. Glede na trenutno situacijo pa poskušam živeti 'tukaj in zdaj' ter se veselim časa, ko mi bo dana kakšna dodatna ura nočnega spanca.«*

5 MILIJONOV PAKETNIH POŠILJK NA LETO

Na skupni površini 22.000 kvadratnih metrov je znotraj Cone Tezno Poštni logistični center Maribor (PLC MB) z nekaj več kot 500 zaposlenimi.

Piše: M. Š.

VELIKA IN KOMPLEKSNA ORGANIZACIJA

Pošta Slovenije je organizacijsko sestavljena iz štirih stebrov, in sicer: Upravljanja, Komerciale, Infrastrukture in Podpore. Poštni center Maribor (PLC MB) spada v steber Infrastrukture, in sicer v organizacijsko enoto Tehnologija, Mreža in Logistika.

Osnovna dejavnost PLC MB je zbiranje vseh vrst pošiljk različnih pošiljateljev. Pošiljke se zbirajo na vseh lokacijah poštnih poslovalnic, od koder se prepeljejo v PLC, prav tako pa pošiljke prevzemajo tudi pri večjih uporabnikih njihovih storitev ali pa le-ti pošiljke v lastni režiji pripeljejo na lokacijo centra.

V mariborskem logističnem centru je povprečno na dan usmerjenih okoli 380.000 vseh vrst pisemskih pošiljk (strojno in ročno), 18.000 paketnih pošiljk (strojno in ročno). Letno je tako samo v PLC Maribor usmerjenih in odpravljenih okoli pet milijonov najrazličnejših paketnih pošiljk. Med drugim tukaj potekata tudi zbiranje in usmerjanje ter odprava najrazličnejšega blaga, tovora, paletnih pošiljk in bele tehnike. Lokacija znotraj Cone Tezno ima zanje veliko prednost predvsem v tem, da je v neposredni bližini avtocestnega križa ter ima hkrati tudi lahek in hiter dostop do središča mesta Maribor.

LETOS POVEČANO SPLETNO NAKUPOVANJE IN UPAD POŠILJK MED PODJETJI

Pri Pošti Slovenije so se na razmere, ki jih je povzročila pandemija koronavirusa, odzvali hitro in jim je kljub pogosto precej oteženim pogojem dela uspelo nemoteno zagotavljati poštne, paketne in druge storitve. Velik upad pisemskih pošiljk in storitev iz poslovne mreže v tem obdobju je občutno zmanjšal prihodke. Po drugi strani pa se je zaradi

ukrepov, povezanih s pandemijo koronavirusa, precej povečalo spletno nakupovanje, medtem ko je zaradi interventnih ukrepov nekoliko upadlo pošiljanje paketov med podjetji, pojasnjujejo na Pošti Slovenije.

Predvidevajo, da se bo rast paketnih pošiljk iz naslova rastočih trendov spletnega nakupovanja nadaljevala tudi v prihodnje. Glavni izziv v PLC MB je nadaljnja modernizacija poslovanja, ki prinaša izboljšanje kakovosti opravljenih storitev za stranke, še naprej pa si prizadevajo za čim boljše delovne pogoje za zaposlene. Zaradi povečanja spletne prodaje letos niso dodatno zaposlovali. Potrebe, ki so nastale zaradi povečane rasti paketnih pošiljk, so pokrivali predvsem s prerazporejanjem zaposlenih, ki opravljajo opravila na segmentih, ki so v upadanju in iz rezerve.

POSODOBITVE V LINIJSKI AVTOMATIZACIJI

Med večjimi posodobitvami, ki so jih v poštnem logističnem centru izvedli v lanskem letu, je že tretja linijska naprava za samodejno zlaganje nenaslovljene direktne pošte (reklam). Tako se v Pošti Slovenije strojno zlagajo reklame za vsa gospodinjstva v Sloveniji (cca. 590.000 gospodinjstev). Hkrati je Pošta Slovenije dve linijski napravi za samodejno zlaganje nenaslovljene direktne pošte povezala z linijo za paletizacijo z robotom in samodejnim ovijanjem palet. **Vodja poštnega logističnega centra Maribor Mihael Kalan** poudarja, da so na Pošti Slovenije zadovoljni z avtomatizacijo procesov: *"Z omenjeno rešitvijo smo izboljšali delovne pogoje zaposlenih, tako pismonoš kot tudi zaposlenih v obeh poštnih logističnih centrih, saj je odpravila ročno zlaganje in pakiranje na palete. Tako smo povezali dva različna sistema, kot sta linijska naprava za strojno zlaganje nenaslovljene direktne pošte in linija za paletizacijo z robotom in avtomatskim ovijanjem palet. Pošta Slovenije tako že uporablja umetno inteligenco kot pomoč pri upravljanju delovnih procesov.«* Linijska naprava lahko zlaga svežnje formata A 4, višine od 100 do 200 mm in teže od 300 g do 10 kg. Hitrost robotske roke je en sveženj na 7 sekund.

RAST PAKETNIH POŠILJK NAREKUJE STALNO ŠIRITEV KAPACITET

V naslednjem letu bo Pošta Slovenije razširila tudi poštni logistični center v Ljubljani. Projekt širitve, ki je vreden slabih 8 milijonov evrov, je v teku že nekaj časa, pridobili so soglasja ARSO in MOL, v septembru pričakujejo še gradbeno dovoljenje. Načrti za PLC MB pa so povezani predvsem s predvideno rastjo paketnih pošiljk in logistike. Kalan pravi: *"Strategija razvoja PLC MB predvideva modernizacijo strojne predelave paketnih pošiljk z zamenjavo paketnega usmerjevalnika, nadgradnjo strojev za avtomatsko usmerjanje pisemskih pošiljk ter širitev oziroma izgradnjo dodatnih prostorov za potrebe zagotavljanja kapacitet za predelavo logističnega blaga in pošiljk večjih dimenzij.«*

V mariborskem logističnem centru je povprečno na dan usmerjenih okoli 380.000 vseh vrst pisemskih pošiljk in 18.000 paketnih pošiljk.

Novi v Coni Tezno

V stavbi UP na naslovu Cesta k Tamu 12, Maribor

Prolesk

Do vrhunskega leska s sistemi čiščenja PROLESK.

Prolesk je inovativno podjetje na področju čiščenja. Vedno so v iskanju najnovejših in varnih ter ugodnih sistemov čiščenja. Njihove storitve zajemajo specialna, generalna in vsakodnevna čiščenja pisarniških prostorov, skladišč, vrtcev, šol, stanovanj, bolnišničnih prostorov ipd. Za doseganje nadpovprečnih rezultatov uporabljajo najnovejše tehnike, sisteme in metode čiščenja. Ker so njihovi sistemi čiščenja na slovenskem trgu inovativni, so ustvarili YouTube kanal, kjer so njihove metode prikazane in lažje razumljive.

Navajamo nekaj primerov sistemov čiščenja iz tal BREZ uporabe visokih pritiskov, lestev ali dvižnih košar:

- strojno čiščenje oken in žaluzij z uporabo osmoze stroja, krtač in karbonskih palic do 15 m,
- čiščenje fasade s sistemi softwash, sesanja in krtačenja do 12 m čiščenje žlebov z uporabo karbonskih palic in industrijskega sesalca,
- in še veliko drugih sistemov, ki jih tedensko prikazujejo na njihovi Facebookovi strani.

Zaradi uporabe zgoraj naštetih sistemov čiščenja so njihove storitve na najvišji ravni varnosti za izvajalce in za vaš objekt. Sodelavci Proleska so prav tako strokovnjaki na področju generalnih čiščenj. Za vsak material najdejo pravilno obliko čiščenja. Pri vsakem čiščenju uporabijo najmočnejše kemično čistilo in abrazivno sredstvo, ki ga material dopušča.

Agencija Pinman

Ekipo Agencije Pinman predstavljata Tanja Kocman in Primož Ademovič. Tanja je kolumnistka, ‚upokojena' stand up komičarka, znašla se je na televizijskih in gledaliških odrih, v vlogi scenaristke, več let delala na radiu in uspešno gradila svojo vlogo zgovorne Štajerke.

Primož je v preteklosti organiziral dogodke in izobraževanja za IRDO (Inštitut za razvoj družbene odgovornosti) ter opravljal delo kreativnega producenta na radiu, kjer je pisal scenarije, montiral avdio in video vsebine ter se nasploh poglabljal v socialna omrežja.

Zdaj sta se oba posvetila urejanju socialnih omrežij drugih podjetij

Na socialnih omrežjih ni dovolj, da ste prisotni. Pomembno je ponuditi nekaj več.

ali posameznikov, grajenju njihove blagovne znamke in njeni promociji, kamor skušata vnesti čim več kreativnosti, ki seveda ustreza naročniku. Ustvarjata tudi video vsebine (od scenarija, snemanja do montaže) za različne naročnike. Tanja lahko v tem segmentu ponudi tudi voiceover in svoj igralski talent.

»Po številnih letih dela v medijih (ali z mediji) veva, da za podjetja ni več samo dovolj, da ste prisotni na socialnih omrežjih, temveč, da se od drugih razlikujete in ponujate nekaj več. Tisti ‚nekaj', zaradi katerega se bodo ljudje v poplavi možnosti odločili ravno za vas. In tisti ‚nekaj' prinašava midva,« še na koncu dodata Tanja in Primož.

Mestna občina kmalu v gradnjo

24 KILOMETROV KANALIZACIJSKEGA OMREŽJA

Mariborska občina je v okviru projekta »Odvajanje in čiščenje v porečju Drave – Mestna občina Maribor« to poletje pridobila gradbena dovoljenja za gradnjo skupno več kot 24 kilometrov kanalizacije na območju Limbuša in Laznice, Peker in Hrastja ter Malečnika in Trčove ter Kamniške grabe.

Na teh območjih je na ustrezno odvajanje komunalne in meteorne vode zdaj priključenih 95,7 odstotka in na ustrezno čiščenje odpadnih vod 95,2 odstotka prebivalstva. Po izvedeni investiciji bomo oboje zagotovili za 98 odstotkov prebivalstva v teh delih občine.

Z novo komunalno infrastrukturo bomo na javno infrastrukturo odvajanja odpadnih voda na novo priključili 3.508 hišnih priključkov. Ponekod se bodo šele prvič priključili na javno kanalizacijsko omrežje, drugje pa bomo zgradili dodatne kanalizacijske vode:

- na območju Kamniške grabe bomo kanalizacijo gradili na novo (v dolžini 1.229 metrov),
- v Limbušu in Laznici bomo nadgradili komunalno kanalizacijo (zgradili bomo ločen komunalni kanal v skupni dolžini 6.563 metrov),
- v Pekrah in Hrastju bomo zgradili novo kanalizacijo z razbremenilnikom (6.887 metrov omrežja),
- gospodinjstva na območju Malečnika in Trčove (v Metavi, Celestrini in Orešju) pa bodo dobila v celoti novo komunalno kanalizacijo v skupni dolžini 9.658 metrov.

Osnovni dolgoročni cilj te investicije je uvedba sistema ravnanja z odpadno vodo po sodobnih načelih ter v skladu s stanjem tehnike in stroke na naštetih območjih. Razlog za investicijo je torej reševanje potreb prebivalcev v naseljih in hkrati izboljšanje stanja okolja. S predvidenimi ukrepi bo Mestna občina Maribor zagotovila odvod odpadnih komunalnih vod na obstoječi kanalizacijski sistem in njihovo čiščenje v Centralni čistilni napravi v Dogošah.

Investicija je ocenjena na okrog 11 milijonov evrov. Zaprosili smo za sofinanciranje iz Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike sredstev 2014–2020 in v kratkem pričakujemo odločitev o tem. Sofinanciranje nam bo vsekakor pomembno olajšalo izvedbo tega obsežnega in finančno zahtevnega projekta, za katerega ocenjujemo, da bi ga zaključili do konca leta 2022.

Mestna občina Maribor

NA VOLJO BO VEČ KOT 10 MILIJARD EVROPSKIH SREDSTEV

Piše: M. Š.

O stanju in napovedih na področju pridobivanja evropskih sredstev smo se pogovarjali z mag. Moniko Kirbiš Rojs, ki je marca letos prevzela funkcijo državne sekretarke v Službi vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko. Pred tem je vodila Oddelek za gospodarstvo na Občini Slovenska Bistrica in opravljala funkcijo direktorice Razvojnega informacijskega centra Slovenska Bistrica.

Novo funkcijo ste nastopili v najbolj nenavadnem obdobju zadnjih let, če ne desetletij – ravno v času nastopa epidemije koronavirusa. Kakšna je vaša vloga in vaše dosedanje izkušnje na tem položaju?

Na dan, ko sem nastopila funkcijo državne sekretarke, nas je Evropska komisija pozvala, da del evropskih kohezijskih sredstev obdobja 2014–2020 prerazporedimo v ukrepe za odpravo posledic krize zaradi epidemije koronavirusa. Že prvi dan je bilo torej jasno, da so pred nami pestri in naporni meseci. Trenutno največ časa zahteva vodenje operativne delovne skupine za pripravo nacionalnega načrta za okrevanje in odpornost ter drugih podlag za koriščenje sredstev iz evropskega svežnja za okrevanje. Vzporedno vodim proces programiranja sredstev evropske kohezijske politike obdobja 2021–2027.

Kakšne so napovedi za Slovenijo na področju razvoja in evropske kohezijske politike v tem in prihodnjih letih?

Slovenija bo lahko v prihodnjih letih poleg 2,9 milijarde evrov sredstev kohezijske politike in 1,6 milijarde evrov za izvajanje skupne kmetijske politike v programskem obdobju 2021–2027 iz evropske blagajne koristila tudi okvirno 5,7 milijarde evrov iz instrumenta »Next Generation EU« za okrevanje po epidemiji koronavirusa (v nadaljevanju: Instrument za okrevanje). Gre za 2,1 milijarde evrov nepovratnih sredstev, ki se bodo izvajala prek mehanizmov React-EU, Sklada za pravični prehod, Sklada za okrevanje in odpornost ter Razvoja podeželja in za 3,6 milijarde evrov posojil. Besede, ki najbolje povzemajo fokus, so okrevanje, odpornost, predvsem na področju zdravstva, sociale in podjetništva, z upoštevanjem digitalne in zelene preobrazbe družbe in gospodarstva.

Kako je situacija epidemije koronavirusa vplivala na predhodno zastavljene načrte in kohezijsko politiko?

Zaradi epidemije so se v okviru kohezijske politike spremenile prioritete. Trenutno pripravljamo spremembe Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike 2014–2020, ki bodo povzele izvedene prilagoditve in upoštevale dodatna sredstva React-EU v višini

okvirno 312 milijonov evrov. Pripravljamo tudi nacionalni načrt za okrevanje in odpornost, ki bo temelj za koriščenje 5,2 milijarde evrov sredstev evropskega Sklada za okrevanje in odpornost.

Komisija je v juniju 2020 odobrila preusmeritev 275 milijonov EUR sredstev kohezijske politike za ublažitev ekonomskega in socialnega vpliva pandemije v Sloveniji. Kaj to pomeni za slovensko gospodarstvo?
Trenutno se že izvajajo ukrepi, kot so nakup zaščitne opreme in subvencioniranje skrajšanja delovnega časa v podjetjih, sofinanciranje promocije podjetij na tujih trgih. V kratkem se bodo začeli izvajati tudi ukrepi za zagotovitev likvidnosti za razvojne projekte malih in srednje velikih podjetij in sofinanciranje obratovalnih stroškov podjetjem v gostinstvu in turizmu. Na voljo bodo tudi dodatna povratna sredstva finančnih instrumentov za obratni kapital v malih in srednjih podjetjih.

Kje vidite glavne priložnosti za slovensko gospodarstvo pri pridobivanju sredstev EU?
Gospodarstvu so na voljo razvojna sredstva v okviru različnih ukrepov. Sredstva so namenjena malim in srednjim podjetjem za različne namene, posebej pa se z njimi spodbuja inovativnost, torej naložbe v raziskave in razvoj. Zelo pomembno je, da se podjetja povezujejo, ne le med seboj, ampak tudi z izobraževalnimi in raziskovalnimi institucijami.

Na katerih področjih pa se možnosti morda počasi zapirajo?
Kot veste, je imela Slovenija v zadnjem času nadpovprečno rast BDP in se bliža povprečju razvitosti EU, kar pomeni, da bo postopoma, v naslednjih programskih obdobjih, upravičena do vse manj evropskih kohezijskih sredstev. V bližnji prihodnosti bomo morali večino razvojnih sredstev zagotavljati sami, evropska sredstva pa ciljno usmerjati v naslednja področja: naslavljati bo treba prenizko rast produktivnosti, predvsem z vlaganji v raziskave, razvoj in inovacije, demografske spremembe, prehod v nizkoogljično družbo. Neizogibno je, da bodo zaradi tega druga področja temu podrejena, v večji meri bo treba angažirati povratna sredstva in zasebni kapital. Slednje velja zlasti za kohezijsko regijo Zahodna Slovenija, ki že spada med razvitejše regije EU.

Maribor ima izjemen potencial tudi zaradi svoje geostrateške oziroma prometne lege.

Kakšen je potencial Maribora in okolice glede pridobivanja evropskih sredstev?
Vzhodna kohezijska regija bo v prihodnjem obdobju upravičena do okvirno 1,5 milijarde evrov kohezijskih sredstev (v stalnih cenah 2018). Za primerjavo z aktualnim obdobjem je to 178 milijonov evrov več. Tukaj bodo še dodatna sredstva iz naslova Instrumenta za okrevanje. S finančnega vidika stanje verjetno nikoli več ne bo tako ugodno. Maribor ima po mojem mnenju izjemen potencial tudi zaradi geostrateške oziroma prometne lege. Podjetjem bi priporočila, da redno spremljajo proces programiranja sredstev in se prek gospodarskih združenj vključujejo v posvetovalne procese. Do sredstev bodo upravičeni dobro pripravljeni in izvedljivi projekti, ki bodo prispevali k doseganju skupnih strateških ciljev države in EU.

TRIJE FINANČNI NAMIGI ZA UVOD V FINANČNI FINIŠ LETA 2020

Piše: Mateja Ahej, Targo finance

Poslovni in finančni načrti so se nam letos res prav lepo postavili na glavo. Seveda je veliko takih podjetij, ki kljub vsemu mogočemu in nemogočemu poslujejo v okviru zastavljenega, vendarle pa naj v tem prispevku opozorimo na nekaj posebnosti, ki jih upoštevajte ob vstopu v četrto četrtletje poslovnega leta.

FINANČNO NAČRTOVANJE

Glede na koriščene ukrepe

Če ste v obdobju razglasitve epidemije in kasneje koristili finančne spodbude za zajezitev posledic COVIDA-19, kot so: subvencija za čakanje na delo, subvencija za skrajšani delovni čas, odlog in najem ugodnejših posojil, temeljni dohodek v s. p. idr., boste morali proti koncu leta preverjati ustreznost poslovnih rezultatov pogojem za dodelitev sredstev. Ob koriščenju seveda ni moglo biti jasno, kakšne poslovne rezultate boste dejansko dosegli v letu 2020 in so bila sredstva več kot dobrodošla, ob počasnem prehodu v zadnjo četrtino leta pa priporočam pravočasno preverjanje, da vas ne bo bolela glava zaradi nepričakovanega vračanja sredstev.

Ključni podatek v tem kontekstu bo obseg prihodkov glede na leto 2019.

Za nove čase

V septembru in oktobru podjetja počasi že začnejo gledati tudi proti novemu poslovnemu letu in tokrat bo načrtovanje še posebej zanimivo in zahtevno. Standardnim tveganjem se bo tokrat pridružila še negotovost zaradi vpliva COVIDA-19.

Kako vkomponirati predvidene vplive? Najlažje to naredimo tako, da skušamo na temelju gospodarskih in panožnih napovedi, ki upoštevajo vpliv COVIDA-19, pripraviti različne scenarije razvoja poslovanja. Načrt naj bo pripravljen v več različicah – scenarijih ‚kaj če', od ‚normalnega' (buisiness as usual) do skrajno pesimističnega. Ti scenariji bodo dali sliko o tem, ali bo denarni tok omogočal preživetje in normalno poslovanje podjetja in katere dejavnosti bo treba izvesti ob morebitni realizaciji posameznih tveganj. Tukaj je treba poudariti, da to ne velja samo za velika podjetja, tam tak mehanizem izvajajo že zaradi nujne skrbnosti, temveč bo predvsem pomemben za mala in srednja podjetja, ki načrtovanju poslovanja in znotraj tega denarnih tokov praviloma v preteklosti niso posvečala primerne pozornosti.

Posebno pozornost pri načrtovanju tokrat posvetite analiziranju obstoječih in novih kupcev ter uresničljivosti načrtovane prodaje in izterljivosti terjatev.

IZBOLJŠAJTE OBSEG OBRATNEGA KAPITALA

Zdaj ste verjetno že ugotovili, da je uganka obratnega kapitala letos še malo bolj začinjena. Torej, kako uravnotežiti zaloge, kratkoročne poslovne terjatve in kratkoročne poslovne obveznosti, da ohranite dobro poslovno sliko za banke in poslovne partnerje ter se finančno ne izčrpate?

V tem zapisu z besedno zvezo obratni kapital mislimo na razliko med neto kratkoročnimi poslovnimi sredstvi (brez denarja in njegovih ustreznikov) in kratkoročnimi poslovnimi obveznostmi. Kadar se nam zgodi, da so zaloge in kratkoročne poslovne terjatve višje od kratkoročnih poslovnih obveznosti, imamo torej pozitiven neto obratni kapital, kar pomeni, da moramo del svojih kratkoročnih sredstev financirati z dodatnimi, ponavadi zunanjimi viri. To lahko kaže tudi na to, da moramo svoje obveznosti poravnati prej, kot lahko imamo poplačane terjatve.

Obseg zalog bomo kratkoročno težko spremenili. Lahko uporabimo "just-in time" nabav, popustov pri prodaji in druge poti, ki zagotovijo hitrejši obrat, vendar bo to še vedno vzelo precej časa.

Na področju terjatev lažje vzpostavite učinkovit nadzor in izterjavo zapadlih in neizterjanih terjatev. To opravilo v podjetjih, ki nimajo za to vzpostavljenih služb, praviloma spada med »neprijetna« in zato tista, ki jih odložimo. Pa vendar je to denar, ki ste ga že zaslužili in so vam obenem s proizvodnjo ali izvedbo storitve že nastali tudi stroški, ki ste jih morali poravnati. Pri neizterjanih terjatvah gre v resnici za trojni negativni učinek. Obenem so nam nastali stroški, ki smo jih morali poravnati, na drugi strani je nastal prihodek, od katerega bo treba plačati DDV in v primeru pozitivne davčne osnove še DDPO, denarja pa še vedno ni in tako nimamo prepotrebnega denarnega toka za poslovanje. Analize kažejo, da je tekoča izterjava ključna za uspešnost poplačila tudi v kriznih razmerah.

Obratni kapital lahko znižujemo tudi tako, da svojim dobaviteljem predlagamo daljše plačilne roke. V času COVIDA-19 so nekateri dobavitelji izigrali argument moči in skoraj enostransko skrajšali plačilne roke (enako se je zgodilo pri velikih kupcih), kar je nekatera finančno šibka podjetja pripeljalo v resne finančne težave. Umirjanje gospodarskih razmer bo ponovno omogočilo odpiranje tovrstnih tem.

Ob tej temi velja zapisati, da so kljub trenutno res ugodnim pogojem financiranja praviloma notranji viri financiranja (izterjava in skrajševanje obračanja terjatev ter podaljševanje rokov plačil pri dobaviteljih) najugodnejši.

Na splošno letos pričakujemo, da se bo obseg obratnega kapitala glede na prejšnja leta povečeval, saj so se obenem daljšali roki plačil terjatev in zaostrovali roki za plačilo obveznosti.

V opomin in poduk

Kljub temu da prevladuje občutek postopnega okrevanja in normalizacije poslovanja, je treba poudariti, da naj podjetja proti koncu leta še posebej natančno spremljajo kazalnike likvidnosti in kapitalske ustreznosti. Poslovodstvom (torej upravam in direktorjem) zakonodaja v časih znižane likvidnosti namreč nalaga zelo skrbno ravnanje. Direktorji so, ne glede na velikost podjetja, zavezani ravnati s strokovno skrbnostjo po načelih poslovno-finančne stroke in presojati, ali je morda podjetje postalo insolventno, kar bi lahko bila osnova za začetek ukrepov finančnega prestrukturiranja (stečaj, prisilna poravnava, preventivno prestrukturiranje).

ZAGOTOVITE PRIMERNO RAZMERJE DOLGA IN KAPITALA (D/E)

Podjetje (poslovodstvo) je vseskozi dolžno vzdrževati primerno razmerje med dolgom in kapitalom. Razmerje po eni strani vpliva na zmožnost novega zadolževanja in izvajanje novih investicij, po drugi strani pa poslovodstvom nalaga budno spremljanje in zagotovitev dodatnega (svežega) kapitala, kadar obstaja tveganje kapitalske neustreznosti. Spremljanje tega parametra bo proti koncu leta bistveno, saj bodo upniki presojali, ali ste kapitalsko ustrezni in plačilno sposobni.

Med prejšnjo krizo se je počasi, a vztrajno izoblikovala tudi praksa konverzije dolga v kapital, ki lahko pomeni finančno krepitev podjetja, a obenem obstoječim lastnikom odvzame (vsaj del) vpliva. Kljub morebitni mikavni ponudbi (ali celo zahtevi) upnikov, da dolg preoblikujete v kapital, priporočamo tehten razmislek.

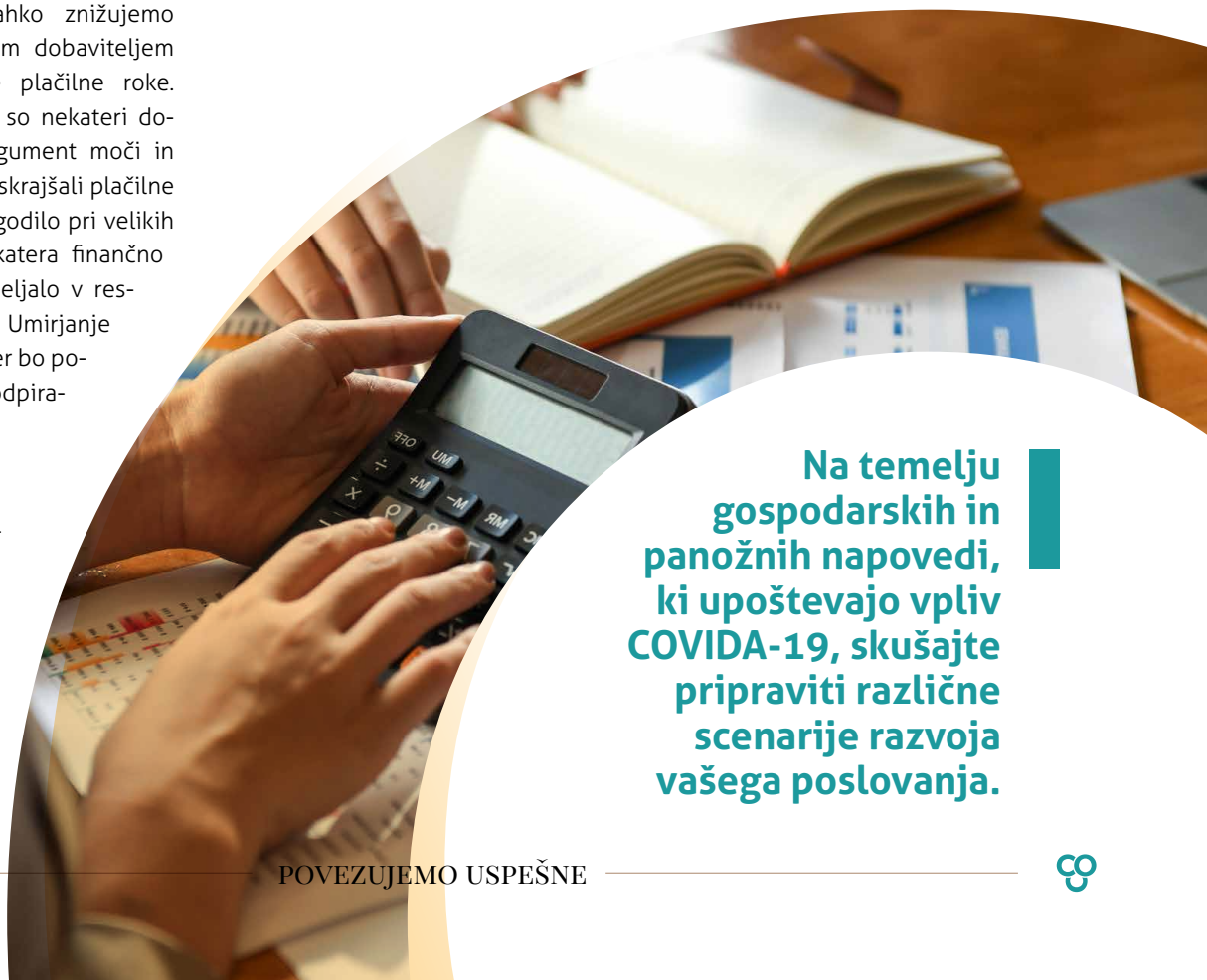

Na temelju gospodarskih in panožnih napovedi, ki upoštevajo vpliv COVIDA-19, skušajte pripraviti različne scenarije razvoja vašega poslovanja.

DOMA IZDELAN STOODSTOTNO ELEKTRIČNI AVTOBUS

Piše: M. V.

V podjetju TAM Europe se zavedajo, da je nujno, da se hitro pridružijo trgu električnih avtobusov. Trendi nakazujejo, da v mestih po vsej EU vedno več razpisov zahteva avtobuse brez emisij.

VERO MED VOŽNJO PO MESTU MARIBOR,
lokacija: Pohorska vzpenjača

PREDAJA ELEKTRIČNEGA AVTOBUSA VERO
s strani direktorja podjetja Tam Europe (Bryan Zhao) direktorju Javnega podjetja za mestni potniški promet Marprom Bernardu Majheniču

VERO NA MALTI
pred začetkom uradnega testiranja

Do zdaj so bili v podjetju precej uspešni v segmentu dizelskih letaliških avtobusov in so se v zadnjih štirih letih povzpelina drugo mesto na svetu. Vendar se časi spreminjajo in zaradi podnebnih sprememb se uvajajo nove politike, ki dajejo prednost električnim avtobusom. Kot rezultat zgoraj navedenega se je TAM Europe dejavno posvetil razvoju električnih avtobusov tako za mesta kot letališča. Njihov avtobus eBus Vero - City -dejavno sodeluje na več razpisih po vsej EU in kmalu bodo v podjetju začeli s serijsko proizvodnjo. S tem povečujejo tudi raznolikost prihodkov in zmanjšujejo odvisnost od letalske industrije, ki je trenutno v precejšnji krizi.

V podjetju pojasnjujejo, da so električni avtobus Vero začeli razvijati na začetku leta 2014 ter dodajajo: *»Vloženega je bilo ogromno truda, da smo tehnološko razvili in proizvedli vozilo, ki danes vozi po mariborskih ulicah. Vero je model vozila, ki je v celoti zasnovan kot električni avtobus, medtem ko je večina obstoječih električnih avtobusov v svetu "predelana različica" njihovih dizelskih predhodnikov. Ker je naše vozilo zasnovano kot "Zero Emission Bus", ga odlikujejo edinstvene prednosti, kot so popolno nizko dno, več prostora za potnike, boljši pogled skozi panoramska okna itd. Razvoj vozila Vero je evolucija, ki še traja, saj razvoj baterij in e-pogonov zahteva nenehno prilagajanje izdelka. Trenutno smo izdelali eno vozilo prve generacije, dve vozili druge in dejavno razvijamo vozilo tretje generacije.«*

Ko se bodo mesta seznanila z novo električno tehnologijo in bo leta pozitivno sprejeta, bodo tudi razpisi prilagojeni nakupu električnih vozil.

Pri dogovoru z Marpromom gre za testno obdobje, ko se električni avtobus preizkuša v danih prometnih razmerah s potniki na krovu. V TAM Europe upajo, da bodo skozi vožnjo po najpomembnejših in najzahtevnejših poteh bolje razumeli učinkovitost avtobusa in zbrali dragocene informacije, ki jim bodo v prihodnje koristile pri sodelovanju med mestom Maribor, Marpromom in podjetjem TAM-Europe. V podjetju zagotavljajo: »*Z lastnim znanjem razvijamo in proizvajamo vozila najvišje kakovosti, ki smo jih pripravljeni dobaviti v katero koli evropsko mesto, tudi v mesto Maribor. Navsezadnje gre za naše domače mesto, tukaj so naši proizvodni prostori, številni zaposleni živijo v mestu in okolici, tukaj smo doma in videti naš električni avtobus, kako prevaža potnike po mestu, je resnično lepo.*«

Kot pojasnjujejo v podjetju TAM Europe, je svet na področju električnih avtobusnih vozil trenutno razdeljen na tri veje. Velesila v mobilnosti električnih avtobusov je trenutno Kitajska, kjer je kar 95 % vseh vozil na svetu. Na oddaljeno drugo mesto prihaja Evropa, kjer prednjačijo države, kot so Nizozemska, Nemčija, Francija, Poljska in Združeno kraljestvo. Danes sicer vsa velika in majhna mesta v EU v svoje razpise, vezane na vozni park, vključujejo vozila, s katerimi uresničujejo politiko znižanja emisij CO^2. Evropi sledi Južna Amerika, ki prav tako uvaja nekatere velike flote električnih avtobusov v svoj vozni park. Še posebej v Čilu in Kolumbiji. ZDA tukaj zaostajajo, vendar si prav tako želijo slediti trendom razvitega sveta.

Nerazvite države v Aziji in Afriki si sicer prizadevajo za uvedbo avtobusov z ničelnimi emisijami, vendar težavo predstavlja visoka začetna naložba. Pri tem v podjetju TAM Europe vidijo možnosti v sodelovanju z izkušenimi proizvajalci in lokalno proizvodnjo.

V Sloveniji so nekatera mesta, med drugim Koper, Maribor in Ljubljana, že izvedle nekaj pilotnih projektov, ki predstavljajo prvi korak k širši uporabi električnih avtobusov v prometu. Ko se bodo mesta seznanila z novo električno tehnologijo in bo leta pozitivno sprejeta, bodo tudi razpisi prilagojeni nakupu električnih vozil. Vse to predstavlja dolgotrajen proces, a pomembno je, da se je leta začel. Velika prednost Slovenije so seveda lokalni proizvajalci, kot je Tam Europe, ki lahko izdelajo modele, prilagojene slovenskemu trgu.

Vero deluje na Malti uspešno že več kot šest mesecev in se učinkovito prilagaja zelo razgibanemu terenu hribovitih malteških cest. Prav tako je eno vozilo Vero trenutno na testiranju v Dubaju, kjer ga na letališču uporabljajo kot avtobus za prevoz letalskih posadk. Pred tem je testno deloval tudi v Švici, Nemčiji, na Irskem in v Italiji. »*Vse več evropskih mest, ki so nam blizu, želi v prihodnje obnoviti ali razširiti svoj avtobusni vozni park. Za nakup novih vozil morajo organi javnega prevoza (PTA –Public Transit Authorities) upoštevati določene smernice in politike. Vlade držav od organov javnega prevoza pričakujejo smernice v smeri "zero emission" oz. nič emisij. Temu morajo biti seveda prilagojena tudi vozila in tako je zanimanje za naš avtobus veliko. Vero smo dejavno testirali tudi v mestu Passau v Nemčiji, trenutno pa sodelujemo šena razpisu za pet enot v italijanskem mestu Pescara. V naslednjem koraku predvidevamo razširitev voznega parka z električnimi avtobusi tudi v majhnih mestih, kjer so ulice ožje in prav tam vidimo svojo priložnost,*« še dodajajo v podjetju.

MOTIVACIJSKA SPIRALA KOMUNIKACIJE

Piše: Igor Ambrožič, Evra d. o. o.

Na Inšpektoratu Republike Slovenije za delo so pred nekaj leti z raziskavo ugotovili, da so vodstva slovenskih delovnih organizacij pogosto veliko premalo seznanjena z dogajanjem med delavci in slabo poznajo njihovo razmišljanje.

Ko so zaposlene vprašali, ali bi zamenjali delodajalca, če bi dobili v drugem podjetju podobno delo, jih je skoraj 40 odstotkov temu pritrdilo, le tretjina pa bi ostala v sedanjem kolektivu. Na drugi strani pa je bilo skoraj tri četrtine delodajalcev prepričanih, da so njihovi zaposleni v podjetju zadovoljni.

Razhajanje med opisanima rezultatoma kaže na šibke komunikacijske tokove in splošno nerazumevanje v kolektivih. Velikokrat to velja tudi za javno področje, kjer srečujemo zgrešena stališča o lastni veličini vodij in pomembnosti delovnega mesta ter funkcije za zaposlene posameznike. Tri četrtine vodstev je torej prepričanih, da je večina zaposlenih pri njih zadovoljnih, medtem ko je resnica drugačna. Le tretjina bi jih ostala v obstoječi organizaciji. Od kod takšna razlika?

Dobra, hitra, osredotočena in odprta komunikacija je v prvem koraku vedno posledica želje, motivacije po dobrih medsebojnih odnosih. Vodja in vsi zaposleni se morajo zavedati, da so kolegialni, odprti odnosi osnovni pogoj, da delovni procesi gladko tečejo in da podjetje dosega pričakovane ekonomske rezultate. Seveda pa v drugem koraku dobri odnosi in ustrezno vzdušje v podjetju prispevajo k boljši komunikaciji in spirala motivacijske rasti dobi nov zagon. Javni sektor ima zelo omejene možnosti finančnih spodbud, a tudi uspešna podjetja niso vreča brez dna, saj so sredstva za osebne prejemke načrtovana in omejena. Učinkovitejša je motivacija, ki naj izhaja iz iskrenega hotenja, da vodimo zrel kolektiv in delujemo v zdravem, spodbudnem čustvenem vzdušju. Že zloglasni Murphy je vedel: *»Stvari, ki so prepuščene same sebi, bodo šle navzdol,«* in to velja tudi za kakovost komunikacije ter odnosov v slehernem podjetju. V nadaljevanju je naštetih nekaj najpogostejših slabih, nekoristnih ravnanj v komunikaciji med vodjem in zaposlenimi.

Tri pogoste zmote:

»MANJ POSREDUJEM INFORMACIJ, VEČJO IMAM MOČ (MANIPULACIJE).«

To je ena izmed najusodnejših zmot in kaže na osebnostno nezrelega vodjo. Zadrževanje informacij, zaradi šefove fantazme o lastni moči in vrednosti, bodo zaposleni prej ali slej spregledali. Nekateri vodje imajo ta napačni in škodljivi vzorec trdovratno zakoreninjen in se ga lahko

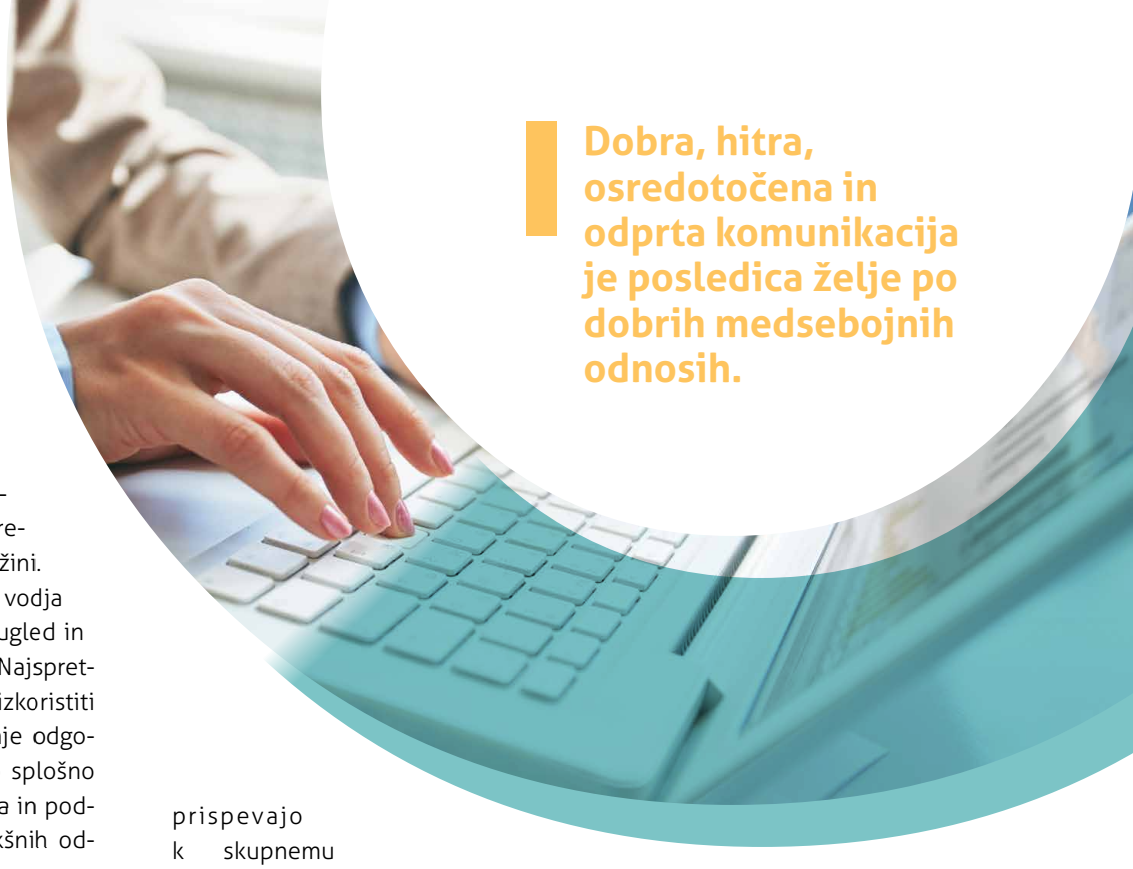

Dobra, hitra, osredotočena in odprta komunikacija je posledica želje po dobrih medsebojnih odnosih.

rešijo zgolj s pomočjo osebnega coachinga. Vemo, da komunikacijski vzorci, ki imajo za cilj predvsem manipulacijo in iz nje izhajajočo (navidezno) moč, izvirajo iz neustrezne vzgoje v primarni družini. Ko sodelavci ugotovijo, da vodja to počne, mu zelo padeta ugled in avtoriteta v njihovih očeh. Najspretnejši bodo to sicer znali izkoristiti za osebne koristi, izogibanje odgovornosti ipd., vendar bodo splošno delovno vzdušje, motivacija in podjetniško vzdušje zaradi takšnih odnosov na nizki ravni.

»BODO ŽE IZVEDELI, KO BO PRAVI ČAS.«

Na prvo zmoto se veže tudi razmišljanje iz zgornjega naslova, vendar pri tem, kot posledico, upoštevamo prenizko stopnjo pravočasne motivacije. Sodelavci vedo, da bodo na koncu le dobili potrebne informacije za izpeljavo nalog, vendar na ta način niso pravočasno motivirani, saj vnaprej ne vedo, kaj jih čaka in kaj vodja pričakuje. Pri takšnem načinu komunikacije izostajajo tudi predlogi in izboljšave zaposlenih. Vsak sodelavec, še posebej višje kvalificirani in izobraženi, potrebujejo jasno sliko, kaj in zakaj nekaj počnejo ter kako se njihov segment dela in sodelovanja vklaplja v celoten proces ter končni izdelek. Jasna jim mora biti celotna slika, smoter njihovega in skupnega početja. Le takrat bodo motivirani, da po najboljših močeh prispevajo k skupnemu rezultatu. Neprimerno je plasirati informacije zadnji trenutek, tik pred zdajci oziroma šele takrat, ko je treba začeti z izvajanjem konkretnih opravil. Zato mora vodja zaposlene dovolj zgodaj seznaniti z vizijo, cilji in predvidenimi metodami dela, ki jih bodo pripeljale do skupnega cilja.

»KO POSREDUJEM INFORMACIJE, JIH VEDNO ZA VSAK PRIMER POSREDUJEM ČIM VEČJEMU ŠTEVILU SODELAVCEV.«

Tretje napačno ravnanje se kaže v tem, da vodja informacije posreduje vsem tistim, za katere ve, da jih potrebujejo, obenem pa še množici tistih, ki se jih neka konkretna informacija neposredno ne tiče in jih obvešča le »za vsak primer«, zgolj, da razširi informacijo. To se najpogosteje dogaja v korespondenci po e-pošti, neredko pa vodja skliče sestanek, na katerem je marsikdo, ki se ga tema sestanka in operativno delo, ki mu sledi, sploh ne tiče. Pomembno se je zavedati, da takšno ravnanje ustvarja zmedo, saj sodelavci niso več prepričani, katere informacije so bistvene in komu so sploh namenjene. Ugibanje in zmeda nižata motivacijo, ljudje postajajo negotovi, vse to pa jih ovira pri osredotočenosti na njihove primarne delovne procese in rezultate. Opisano škodljivo ravnanje je v povezavi s prvima dvema. Nekdo, ki želi biti po vsej sili pomemben, bo zadrževal informacije do zadnjega, nato pa jih prepozno in nenadzorovano razpršil med kolektiv. Veliko vodij, menedžerjev se ne zaveda, kakšno škodo s tem počnejo in se ne znajo otresti slabih vzorcev komuniciranja, ki so posledica njihovih osebnih, nezavednih impulzov. Pri tem je vedno koristna pomoč izkušenega psihodinamskega konzultanta oziroma osebnega poslovnega coacha.

Menedžer in vsi zaposleni se morajo zavedati, da so kolegialni, odprti odnosi osnovni pogoj, da delovni procesi gladko tečejo in da podjetje dosega pričakovane ekonomske rezultate.

Cona Tezno
NEKOČ IN DANES

**Piše: mag. Nina Gostenčnik,
arhivska svetovalka in namestnica direktorja
Pokrajinskega arhiva Maribor**

**Zgodba se začne v letu 1941.
6. aprila tega leta Nemci bombardirajo Beograd in druga svetovna vojna zajame tudi Jugoslavijo.**

NEKOČ

Tokrat nadaljujemo z zgodbo, ki nam jo pripovedujejo zapisi iz Pokrajinskega arhiva Maribor. Gre za prepis prvotne Kronike TAM. V prejšnji številki smo zapis končali z dnem 29. julija 1941. To je bil dan, ko so se začela gradbena dela za novo mariborsko tovarno. Pri gradnji tovarne so sodelovala podjetja iz Nemčije, Avstrije in seveda Maribora z okolico. V nadaljevanju neposredni prepis iz prvotne Kronike TAM.

KRONIKA 1944 – KO SE JE VSE ZAČELO

»Predhodno odobritev načrtov je opravil še pred tem obiskom generalni inšpektor za zgradbe prof. Brugmann, ki je bil, kot že omenjeno tudi sam v delegaciji. Z odobritvijo vseh načrtov po gaulajteji so se pričela gradbena dela in to dne 29. julija 1941…

Pri objektu I:
- Universale, Wien - gradbena dela
- Stahlbau, Linz - jekl. konstrukcije z montažo
- Kiffman&Nassimbeni, Maribor - tesarska dela - storitve
- ALLgem.Baugessel.Maribor - jeklena okna
- Tubag – Kuft, Rhld - bimsbeton
- Bernhard, Maribor - zasteklitev šedov
- Arbgem.Grazer Spenglermeister, Graz - kleparska dela
- Arbgem.Grazer Schwarzdecker, Graz - črno prekrivanje
- Schenk & Scheer, BLN - črno prekrivanje

Pri objektu II:
- Beyer & Co, Graz - gradbena dela
- Waagner Biro, Wien - jekl. konstrukcija z montažo
- ALLgem.Baugessel.Maribor - jeklena okna
- Tubag – Kuft, Rhld - bimsbeton
- Eickelkamp & Schmied, Düsseldorf - zasteklitev šedov
- Bernhard, Maribor - ostala

Najprej je bilo zgrajenih skupno 13 rovov, v katere se je lahko zateklo v primerih zračne napada, seveda le direktnega na tovarno, okrog 2400 ljudi.

zasteklitev
- Arbgem.Grazer Spenglermeister, Graz - kleparska dela
- Arbgem.Grazer Schwarzdecker, Graz - črno prekrivanje
- Schenk & Scheer, BLN - črno prekrivanje

Pri objektu III:
- Mayreder, Keil, List & Co, Graz - gradbena dela
- Waagner Biro, Wien - jekl. konstrukcija z montažo
- Tubag – Kuft, Rhld - bimsbeton
- ALLgem.Baugessel.Maribor - jeklena okna
- Claus Mayn, Frankfurt/M - zasteklitev
- Arbgem.Grazer Spenglermeister, Graz - kleparska dela
- Arbgem.Grazer Schwarzdecker, Graz - črno prekrivanje
- Westphal Hartbeton, Bln-hartbeton

Pri objektu IV:
- Mayreder, Keil, List & Co, Graz - gradbena dela
- Karl Ludwig, Dresden - jekl. konstrukcija
- Ferd.Lentjes, Düsseld.- kotli, odri itd.

Pri objektu VII:
- Fritz Kiffman, Maribor - gradbena in tesarska dela

Pri objektu VIII:
- Ubald Nassimbeni, Maribor - gradbena in tesarska dela

Gradnja cest in kanalizacija:
- Arbg.Smerekar&Kleiss, Wien in Joh. Koschuch, Graz

Vsa ostala instalacijska in kanalizacijska dela so opravila podjetja iz Avstrije, dela v zvezi z elektroenergijo pa podjetje EV-Sued.

Pri izdelavi barak bodisi stanovanjskih, bodisi drugih za potrebe podjetja so sodelovala večinoma podjetja izven Maribora in sicer kot dobavitelji sestavin – montažnih delov in k temu pripadajočega materiala. To so bila tri podjetja iz Dunaja in eno podjetje iz Schladminga, ki pa se niso ukvarjala sama s postavljanjem barak, temveč so bila za to delo določena ali izbrana le podjetja iz Maribor in še eno iz Graz-a in to:

- fma.Fritz Kiffman, Maribor;
- fma. Ubald Nassimbeni, Maribor;
- fma.Karl Holzer, Maribor;
- fma. Karl Glaser, Maribor;
- fma.Jelenc & Schleimer, Maribor;
- fma.Heigl & Schwab, Graz.

Za prehrano delavcev, ki so bili zaposleni pri izgradnji tovarne, je bilo nujno že takoj v začetku gradbenih del ustvariti potrebne pogoje. V to svrho so že v začetku julija 1941 postavili provizorično kuhinjo (leseno barako), ki je služila predvsem gradbenim podjetjem za prehrano njihovih delavcev, zaposlenih samo na tem področju in pa delavcev, ki so bili prisilno mobilizirani in živeli v barakah, medtem ko so vojne ujetnike vsaj v začetku takoj po delovnem času odvedli nazaj v barake v mes tu. Istočasno z gradnjo osnovnih tovarniških objektov pa se je nanovo gradila velika kuhinja, ki je nato v mesecu oktobru leta 1943 pričela s svojim rednim obratovanjem. Opremljena je bila z vsemi najsodobnejšimi stroji, pripravami in napravami, njena kapaciteta pa je bila preko 10. 000 polnih dnevnih obrokov. Označevali so jo kot eno najmodernejših in tudi največjih kuhinj tako po obsegu, kakor tudi po njeni izpopolnjenosti na vsem ozemlju rajha. V njej se je hranilo vsak delovni dan pri zajtrku in kosilu preko 4.500 delavcev in nameščencev, pri večerjah pa le nekaj nad 1600 ljudi. To pa zato, ker se je precejšen del zaposlenih v tovarni vračal z vlakom na svoje domove. Cena celotnega dnevnega obroka je bila RM 1.10, cena za posamezno kosilo je znašala samo RM 0.40, kar je bilo razmeroma zelo poceni.«

str. 56
»V letu 1943 se je pričela tudi gradnja posebnih zaščitnih rovov proti razstrelkom /Splitterschutzgtäben/ na zahtevo nemških vojnih oblasti in pa tudi na zahtevo in željo vodstva podjetja. Zgrajenih je bilo skupno 13 rovov, v katere se je lahko zateklo v primerih zračne napada, seveda le direktnega na tovarno, okrog 2400 ljudi. Zaradi nadaljnega nemotenega in nujnega razvoja proizvodnje ter čim manj motenega dela pa je bilo nujno zgraditi rove v še večji globini /Tiefstollen/. Deloma že izdelani, deloma pa še v izgradnji so biti trije različni rovi – bunkerji za 1925 oseb v izmeri 660 m^2, bunker št. I v izmeri 4.093 m^2 /Stollensystem I in II/ in bunker št. III v izmeri 4.439 m^2, v katere so se bili preskladiščili odn. Premestili stroji in razne naprave iz prvega in drugega proizvodnega objekta. Stroški izgradnje navedenih rovov so bili zelo veliki in so znašali okrog 5,200.000 RM, ki pa jih je povrnila podjetju proti predložitvi plačilne dokumentacije centralna industrijska gospodarska zbornica v Berlinu.
Pri teh težkih delih, ki so jih prevzela 4 veliko podjetja pod strokovnim nadzorstvom inž. arh. Rosenberger-ja, je sodelovalo 697 ljudi, od tega je bilo 223 rudarjev, 132 zidarjev ter 342 vojnih ujetnikov in pomožnih delavcev. Po sklenjenem dogovoru naj bi bil v mesecu avgustu 1944 celotni sistem bunkerja št. II dograjen in že sposoben za preselitev strojev in naprav iz določenih delavnic oz. objektov. V teh rovih, globokih 14 m, se je nadaljevala proizvodnja letalskih delov v zadnjem letu 1944/1945 vse do osvoboditve, ker so bili napadi zavezniškega letalstva vse češči. Bile pa so komplikacije s talno vodo, ki se jo je moralo neprestano črpati s pomočjo črpalk, ki pa v primerih zračnih napadov zaradi prekinitve električne energije tudi niso delovale. Da bi si tudi v takih primerih pomagali, so nabavili Diesel agregat za električno energijo, ki je služil v primerih prekinitve za pogon črpalk. Ker pa je tudi ta agregat bil večkrat poškodovan, je voda v bunkerju narasla tudi do 30 cm in so torej stroji in ljudje morali stati v vodi. Pod takšnimi pogoji seveda delavci skorajda niso mogli in niso hoteli delati, vendar se jih je k temu enostavno prisililo. Nastopila sta pač zloglasni »Gestapo« in tovarniška zaščita, ki sta imela vse večjo besedo v tovarni in izvajala najhujši pritisk na delavce za nadaljevanje dela, kateremu so se največkrat morali ukloniti v izogib grozljivim posledicam.«

... se nadaljuje ...

višja prometna šola
prometna šola maribor

IZOBRAŽEVANJA ZA NAJAKTUALNEJŠE POKLICE

Piše: M. V.

Višja prometna šola Maribor je del zavoda Prometna šola Maribor in se nahaja na Studencih. Pred šolo stoji stara lokomotiva, tako rekoč zaščitni znak šole in opomnik, da se je tukaj nekoč izobraževalo za potrebe Slovenskih železnic.

Kakor se zahtevam gospodarstva prilagajajo podjetja, tako se je programsko spreminjala tudi šola, zato sedaj **izobražujemo za trenutno najaktualnejše poklice –** logistični inženir ter inženir varstva okolja in komunale. Ni ga podjetja, ki ne bi za svojo rast in delovanje potrebovalo logističnih operacij ali bilo vsaj odvisno od njih – nabava surovin iz različnih delov sveta, odprema lastnih izdelkov, trženje izdelkov, ustrezno skladiščenje, optimiranje prevoza za gospodarsko in časovno ustrezno storitev, upravljanje z voznim parkom podjetja, načrtovanje nabave ustrezne mehanizacije za namen dejavnosti podjetja, poznavanje ustrezne področne zakonodaje in spremne dokumentacije ... Inženirji varstva okolja in komunale so pomembna pridobitev podjetij pri ravnanju z odpadki, njihovem ločevanju, zbiranju, ponovni uporabi, pri skrbi za kakovost pitne vode, industrijske in odpadne vode ...

Študentje si že med študijem poleg strokovnih znanj pridobijo praktične spretnosti, ki jih poglobijo še zlasti v času **praktičnega izobraževanja** v podjetju. Ravno zaradi obsežne

Šola se prilagaja potrebam gospodarstva in izobražuje za aktualne poklice, med katerim je tudi Online študij Logističnega inženirstva in Varstva okolja in komunale.

ZAŠČITNI ZNAK ŠOLE - *stara lokomotiva pred šolo.*

V Coni Tezno smo predlagali razdelitev Cone na področja, ki so razdeljena po barvah.

POLNILNICA ZA ELEKTRIČNA VOZILA
ter postajališče za menjavo/najem električnih avtomobilov pred šolo.

ZELENA URBANA LOGISTIKA -
projekt razvoza malih pošiljk z električnim kolesom.

Največja prednost šole je njeno projektno povezovanje s podjetji. Sodelovali smo tudi s Cono Tezno in podjetji znotraj nje.

praktične naravnanosti programov so inženirji logistike in varstva okolja in komunale zaposljivi ter zaradi praktično-strokovnih znanj tudi takoj uporabni.

Največja prednost šole pa je njeno **projektno povezovanje s podjetji.** Bralci Kontakta se nas boste spomnili, ko smo študentje in predavatelji v Coni Tezno merili prometne obremenitve skozi Cono in analizirali prometno ureditev na obstoječih prometnih površinah. Na temelju izvedene analize smo predlagali nekaj prometnih rešitev – razdelitev Cone na področja, ki so razdeljena po barvah, predlog postavitve ustrezne prometne signalizacije in določitev glavnih prometnih poti, možnost uvedbe trajnostnih oblik prevoza znotraj Cone Tezno ipd.

V Coni Tezno smo v projektu s podjetjem Starkom d. o. o. sodelovali pri urejanju notranje logistike, trenutno aktualni projekt pa se izvaja v podjetju F. A. Maik – Trajnostni vidik delovanja podjetja.

Izven Cone Tezno smo v projektih sodelovali še z naslednjimi podjetji: DB Schenker (optimizacija oskrbe bencinskih servisov), Hiko Trade (ureditev notranjih transportnih poti), v Henklu Maribor smo pomagali pri sinhronizaciji podatkov med partnerji v oskrbovalni verigi. Z Mestno občino Maribor smo bili uspešni v projektu električne polnilnice za električna vozila in tako med mariborskimi šolami prvi pridobili polnilno postajo ter v nadaljevanju s podjetjem Avantgo še postajališče za menjavo/najem električnih avtomobilov.

Trenutno dejavno sodelujemo v projektu z DPD na področju zelene urbane logistike, kjer po zgledu velikih mest preizkušamo logistiko razvoza malih pošiljk z električnim kolesom. S tem okolju prijaznim načinom dostave se tudi Maribor uvršča na seznam mest, kjer take vrste dostavo že izvajajo. Študentje bodo v projektu analizirali učinkovitost dostave paketov z električnimi tovornimi kolesi, doseg električnega tovornega kolesa, predstavili opažanja s terena in primerjali sistem dostave paketov med dostavnimi vozili in električnimi tovornimi kolesi.

Naše sodelovanje sega tudi preko meja v Gradec, kjer s podjetjem Knapp uspešno koordiniramo izvajanje praktičnega izobraževanja v tujini. V podjetju nam omogočajo strokovne ekskurzije za študente, kjer si lahko podrobneje ogledamo prikaz delovanja procesov podjetja in tehnologijo za avtomatizirano skladiščenje in komisioniranje. Ne samo Knapp, tudi slovenska podjetja nas sprejmejo na strokovni ogled proizvodnje, tehnologije, skladiščnih procesov, voznih parkov ipd., saj vemo, da moramo svojim študentom teoretične vsebine čim bolj praktično in predstavljivo približati tudi na terenu. Za kroženje znanja potem šola kot izobraževalna institucija poskrbi tako, da organizira posvete, delavnice, vabljena predavanja ipd., kamor povabimo tudi svoja partnerska podjetja in širšo javnost.

OPRAVLJANJE VOZNIŠKEGA IZPITA

Vozniški izpit za voznika motornih vozil lahko v Republiki Sloveniji opravljajo kandidati, ki imajo v Republiki Sloveniji prebivališče ali predložijo dokaze, da v Republiki Sloveniji študirajo že vsaj šest mesecev. Postopki priglasitve, prijave, odjave, predprijave in določitve novega termina se tako za teoretični kot praktični del vozniškega izpita opravijo pri kateri koli upravni enoti za katero koli lokacijo opravljanja izpita.

Vozniški izpit je sestavljen iz teoretičnega in praktičnega dela, razen vozniški izpit za vožnjo motornih vozil kategorije G, ki je sestavljen samo iz teoretičnega dela. Teoretični del vozniškega izpita smejo opravljati kandidati za voznika, ki so v šoli vožnje zaključili teoretični del usposabljanja in z veljavnim zdravniškim spričevalom dokažejo, da so telesno in duševno zmožni voziti motorno vozilo tiste kategorije, za katero se priglašajo na vozniški izpit. Praktični del vozniškega izpita smejo opravljati kandidati za voznika, ki so uspešno opravili teoretični del vozniškega izpita in so v šoli vožnje zaključili praktični del usposabljanja. Izpit iz prve pomoči, ki je del izpita za voznike kategorij A1, A2, A, B1, B, BE, C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D in DE ter je pogoj za prijavo k teoretičnemu delu izpita, opravi kandidat pri pristojni organizaciji Rdečega križa.

Kandidati za voznike motornih vozil kategorije C1 ali C smejo opravljati vozniški izpit, če imajo veljavno vozniško dovoljenje za vožnjo motornih vozil kategorije B oziroma če so opravili vozniški izpit za to kategorijo vozil. Kandidati za voznike motornih vozil kategorije D1 smejo opravljati vozniški izpit, če imajo veljavno vozniško dovoljenje za vožnjo motornih vozil kategorije B najmanj tri leta ali vozniško dovoljenje kategorije C1 ali C oziroma če so opravili vozniški izpit za kategorijo C1 ali C. Kandidati za voznike motornih vozil kategorije D smejo opravljati vozniški izpit, če imajo veljavno vozniško dovoljenje za vožnjo motornih vozil kategorije B najmanj tri leta in imajo veljavno vozniško dovoljenje za vožnjo vozil kategorije C ali kategorije D1 oziroma če so opravili vozniški izpit za kategorijo C ali D1. Kandidati za voznike skupine vozil kategorije BE, C1E, CE, D1E ali DE smejo opravljati vozniški izpit, če imajo veljavno vozniško dovoljenje za tisto kategorijo, v katero spada vlečno vozilo oziroma če so opravili vozniški izpit za to kategorijo vozil.

STATISTIKA USPEŠNOSTI KANDIDATOV NA VOZNIŠKEM IZPITU V LETU 2019 ZA OBMOČJE 5 (MARIBOR, PTUJ, MURSKA SOBOTA)

Praktični del vozniškega izpita

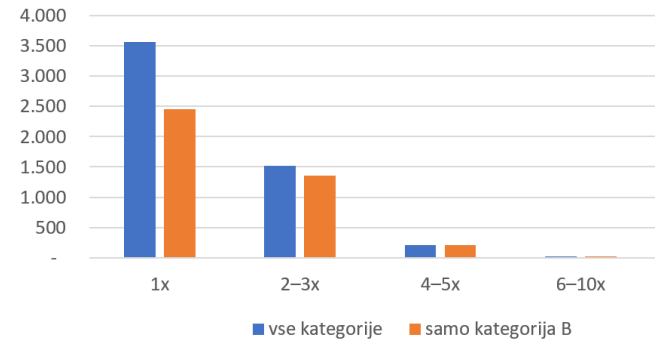

Vir: Javna agencija Republike Slovenije za varnost prometa

MARIBORSKA EKIPA OCENJEVALCEV

Evro v primerjavi z zlatom izgubil 85 % vrednosti

ALI LAHKO ZLATO ZAŠČITI KAPITAL PODJETNIKA?

Zdi se, da sta tiskanje denarja in dolg, na katerem temeljijo svetovne ekonomije, postala stalnica in dejstvo, ki ga bomo morali sprejeti.

Peter Herman,
finančni svetovalec,
Tim Valores d. o. o.

V mesecu marcu smo doživeli najhitrejše padce delnic podjetij, ki so posredno vplivali tudi na največjo intervencijo držav in centralnih bank po svetu v zgodovini. Letošnja intervencija je bila večja od finančne krize v letih 2008–2009. Ameriška centralna banka (FED) je na primer v obdobju prejšnje recesije ameriško gospodarstvo začasno, a uspešno rešila z okoli 1.300 milijardami ameriških dolarjev, v tem trenutku pa se že bliža trikratniku prej omenjenega zneska, a krize še ni konec. Zdi se, da sta tiskanje denarja in dolg, na katerem temeljijo svetovne ekonomije, postala stalnica in dejstvo, ki ga bomo morali sprejeti. A vprašanje je, kakšno ceno bomo plačali ljudje, podjetniki?

Odgovor oziroma posledico bomo nedvomno našli v izjemnem upadu kupne moči svojega denarja, ki lahko pravzaprav kasneje vodi v korenite spremembe našega denarnega sistema. Zgoraj omenjeno že danes od nas zahteva, da svoje premoženje in kapital ustrezno zavarujemo in razpršimo med stvari, ki ga bodo ohranjale.

ZLATO JE REŠITEV ZA PODJETNIKA

Glavno rešitev za obdobja finančne nestabilnosti, recesij in povečanega tiskanja denarja so v preteklosti ponujale plemenite kovine, saj so imele posebno vlogo v življenjih ljudi, zaradi njihove uporabe in ohranjanja vrednosti – zaupanja. Tudi v obdobju novejše zgodovine so prepoznane kot nepogrešljive industrijske kovine in investicijske možnosti. Med njimi imata posebno vlogo zlato in srebro.

Zlato je vrhunska denarna kovina in valuta, ki edina opravlja tri poglavitne funkcije denarja: je menjalno sredstvo, obračunska enota in ohranjevalec vrednosti. Ste vedeli, da je naša valuta – evro od svojega nastanka leta 2000 pa do danes izgubila že več kot 85 % vrednosti? Tako ni vseeno, ali podjetnik hrani denar v papirnatih valutah na banki ali v zlatu, ki vlogo denarja opravlja že 2.500 let.

ZAKAJ IMETI ZLATO KOT NALOŽBO?

Kajti zlato je »denar«, ki se ne razvrednoti, valuta vseh valut, hitra likvidnost – takojšnja zamenjava za denar, izjemni ohranjevalec vrednosti – evro v primerjavi z zlatom izgublja 12 % vrednosti, razlika med nakupno in prodajno ceno oziroma dobiček ni obdavčena.

Kljub zgornjim prednostim zlato ni primerno za vse, posebej ob zavedanju, da je treba pred nakupom poznati stroške nakupa, urejanje hrambe in možna nihanja v njegovi ceni … Iz vseh teh razlogov je zelo pomembno, da se pred tovrstnimi naložbami posvetujete s finančnim svetovalcem, ki vam bo etično in strokovno predstavil vse prednosti in slabosti.

SLOVENIASKILLS MEHATRONIKA

Pišeta: mag. Marjan Bezjak in Boris Knez

EUROSKILLS TEKMOVANJA imajo skoraj 70-letno tradicijo, trenutno sodeluje 30 držav v 37 panogah, tekmujejo pa lahko mladi, stari 18–25 let.

Na državnem izbirnem tekmovanju SloveniaSkills mehatronika je v preteklem šolskem letu prvič sodeloval tudi Tehniški šolski center Maribor (TŠC). Tekmovanje je organiziral Center RS za poklicno izobraževanje (CPI). Potekalo je na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani v okviru sejma 12. Informativa.

Osnovna ideja organizacije tekmovanja je:

- zviševanje privlačnosti poklicev in poklicnega izobraževanja;
- druženje prihodnjih strokovnjakov, delodajalcev, izobraževalcev;
- izmenjava dobrih praks izobraževanja in usposabljanja med državami – izboljšanje sistemov;
- možnosti kariernega napredovanja posameznikov;
- kovnica talentov – prihodnjih strokovnjakov.

Tekmovanje se izvaja na opremi podjetja FESTO DIDACTIC, na MPS-postajah. Vsaka MPS-postaja predstavlja del industrijskega procesa v prilagojeni obliki, primerni za didaktično delo. Uporabljene so industrijske komponente, kar pomeni, da se bodo dijaki in študentje v realnem okolju srečali z identično opremo. Uporabljali smo krmilnike SIEMENS S7-1200 in zaslon na dotik SIMATIC HMI. Pravila za izvedbo tekmovanja so poenotena za celotno območje širše Evrope.

DIJAKA MAJ MESARIČ IN ŽIGA ZVER
(tehnik mehatronike) sta na državnem tekmovanju poklicev SloveniaSkills za poklic mehatronik dosegla izjemno tretje mesto.

Za prvi dan so tekmovalci na tekmovališču dobili nalogo: **Montaža, programiranje in zagon strežne postaje z električnimi pogoni in zalogovnikom.** V zadnjem delu tekmovanja so imeli nalogo sestaviti strežno postajo in postajo za združevanje, za izvedbo delne avtomatizacije njenega proizvodnega procesa.

Priprave SloveniaSkills so pod mentorstvom učitelja Borisa Kneza in mag. Marjana Bezjaka potekale v oktobru in novembru. Tekmovanje poteka tako, da dijaka izvajata naloge v paru na industrijski FESTO-opremi. Na šolskem tekmovanju so bili zmagovalci dijaki četrtega letnika: Pal Mlaker, Maj Mesarič in Žiga Zver.

Na TŠC Maribor smo prepričani, da je takšno sodelovanje izjemno koristno za strokovno izpopolnjevanje tekmovalcev in mentorjev ter hkrati dvig ugleda mehatronike. V ta namen naj je na TŠC Maribor uspelo nabaviti dve MPS-postaji. S tem bomo omogočili vsem dijakom in študentom izvajanje vaj na sodobni opremi ter tako dvignili kakovost izobraževalnega procesa. Na MPS-postajah bodo imeli dijaki in študentje možnost priprav za prihodnja tekmovanja SloveniaSkills, kar predstavlja del nadstandarda, ki ga nudimo. Hkrati bodo imeli tudi možnost uporabe opreme za izvedbo nalog pri poklicni maturi in diplomskih nalogah. Opremo bomo uporabljali tudi pri izobraževanju odraslih in pri izvedbi projektov, ki jih izvajamo na TŠC Maribor.

STARKOM

Industrijski rovi cone Tezno iz časa okupacije med 2. Svetovno vojno

IZKUŠNJA IZNAJDLJIVOSTI IN POGUMA

TOP SECRET

SECRET

RESTRICTED

CONFIDENTIAL

AKCIJSKA PUSTOLOVŠČINA S POBEGOM IZ ROVOV

Rešite naloge in celotno misijo odporniškega gibanja.
Spoznajte zgodovino in postanite njen aktivni udeleženec.

REZERVIRAJTE SI SVOJ TERMIN!

Vse informacije na: www.rovi-tezno.si ali rovitezno@conatezno.si

---

CONA TEZNO

ROVI TEZNO

EVRA

EDINSTVENO V SLOVENIJI IN V TEM DELU EVROPE!